

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΛΑΜΠΡΙΝΑΚΗ
ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ

**ΣΧΕΣΙΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
Η ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΕΝ Η. Π.
ΑΜΕΡΙΚΗΣ, ΑΓΓΛΙΑ, ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΙ ΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ
ΚΡΑΤΩΝ ΤΟΥΤΩΝ**

(σελ. 217—243)

ΣΧΕΣΙΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΕΝ ΤΟΥΤΩ, ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΕΝ Η. Π. ΑΜΕΡΙΚΗΣ, ΑΓΓΛΙΑ, ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΙ ΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΤΟΥΤΩΝ

Τὰ θέματα ἅτινα παρουσιάζει πρὸς ἔρευναν καὶ μελέτην ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους καὶ τὸ ἐπ' αὐτοῦ δίκαιον εἶναι ἐκ τῶν μάλα ἐνδιαφερόντων τοῦ Δημοσιονομικὸν δίκαιον.

Ἐκ τούτου προκύπτει ἡ ἀνάγκη τῆς ἐμβριθοῦς ἐρέυνης καὶ τῆς βαθείας γνώσεως τῶν τε παρ' ἡμῖν κρατούντων, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰς ἄλλα σύγχρονα Κράτη ἀντιστοίχως κρατούντων ἐπὶ τῶν ἰδίων θεμάτων.

Ἐν ἐκ τῶν σπουδαίων θεμάτων εἶναι τὸ ἀφορῶν τὰς σχέσεις Κοινοβουλίου καὶ Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ εἰδικώτερον ἡ δημοσιονομικὴ πρωτοβουλία τοῦ Κοινοβουλίου ἐπ' αὐτοῦ εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, τὴν Ἀγγλίαν καὶ παρ' ἡμῖν, ὡς καὶ οἱ σχετικοὶ περιορισμοὶ αὐτῆς.

Ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον ἐμφανίζει ἡ ἀνάπτυξις τοῦ παρ' ἡμῖν ἐξ Ἀγγλίας καὶ Ἠνωμ. Πολιτειῶν Β. Ἀμερικῆς εἰσαχθέντος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946 νέου Λογιστικοῦ συστήματος διὰ τὴν κατανόησιν τοῦ μηχανισμοῦ αὐτοῦ, ἀναγκαῖαν ὅχι μόνον εἰς τὸν μελετῶντα τὴν ἐπιστήμην τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα ἐρχόμενον ὅπωςδῆποτε εἰς σχέσιν μετὰ τῶν οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους.

Α'.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΙΣ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΩ ΚΡΑΤΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΑΥΤΗΣ

Ι. *Σχέσις Κοινοβουλίου καὶ Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ*: Εἰς τὰ σύγχρονα Κοινοβουλευτικὰ Κράτη ὁ Προϋπολογισμὸς ἀποτελεῖ ἓνα τῶν σπουδαιότερων, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαιότερων τροχῶν τοῦ συνταγματικοῦ μηχανισμοῦ τοῦ Κράτους καὶ ἐνασκεῖ τὴν ἐπιβλητικωτέραν ἐπίδρασιν πρὸς διαμόρφωσιν τῶν σχέσεων Κυβερνήσεως καὶ Κοινοβουλίου.

Κάθε πολιτικὸν κόμμα ἔχει βέβαια καὶ τὸ πολιτικοοικονομικοκοινωνικὸν του πρόγραμμα καὶ τοῦ ὁποίου τὸ σχέδιον ἐνεργείας ἐμφανίζεται εἰς τὸν κατ' ἔτος ψηφιζόμενον Προϋπολογισμόν, ἐν τῷ ὁποίῳ τὰ προβλεπόμενα, ἀπαριθμούμενα καὶ ἐκτιμώμενα κρατικὰ ἔσοδα, βάσει τῶν περὶ αὐτῶν σχετικῶν νόμων, δεόν νὰ ἀποβλέπουν εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν τακτικῶν ἐκείνων πόρων,

δι' ὧν θὰ ἀντιμετωπισθῶσιν αἱ ἀνεγνωρισμένως γενικοῦ συμφέροντος ἀνάγκαι· ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν ἀντιστοίχως ἀναγραφομένων πιστώσεων, εἰς τοὺς εἰδικοὺς καθ' ἕκαστον Ὑπουργεῖον Προϋπολογισμοὺς ἐξόδων πρὸς καταλογισμόν τῶν διὰ τὰς ἀνάγκας ταύτας γενομένων κρατικῶν δαπανῶν. Ὡς πρὸς τὰς δαπάνας ταύτας παρητηροῦμεν ὅτι ἐφ' ὅσον αὗται θίγουν ὅπωςδῆποτε τὸ Κυβερνητικὸν πρόγραμμα, δεόν κάθε ἐνέργεια συνεπαγομένη τοιαύτας νὰ ὑπάγεται εἰς τὴν Κυβερνητικὴν ἀρμοδιότητα, ἀποκλειομένης ἐν τούτῳ πάσης ἐπεμβάσεως τοῦ Κοινοβουλίου, δυναμένης νὰ περιορίσῃ ἢ καὶ ν' ἀνατρέψῃ τὴν ἐπὶ τούτων ἐνιαίαν Κυβερνητικὴν δημοσιονομικὴν πολιτικὴν.

Πρωταρχικὸν ἐπομένως δικαίωμα προτάσεως δαπανῶν ἔχει ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία καὶ ὄχι ἡ νομοθετικὴ, διότι ἡ τυχὸν ἀναγνώρισις τοιούτου δικαιώματος εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην θὰ ἐπέφερε μετατόπισιν τῶν δημοσιονομικῶν εὐθυνῶν ἐν τῇ διοικήσει τῶν Δημοσίων οἰκονομικῶν καὶ σφετερισμὸν ἐξουσίας, ἀνηκούσης ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ὅποτε καὶ θὰ ἐμειοῦτο σημαντικῶς ἡ εὐθύνη αὐτῆς δι' ἐνδεχομένην ἀποτυχίαν τοῦ δημοσιονομικοῦ τοῦ προγράμματος, βασιζομένου κυρίως εἰς τὴν ἰσοσκέλιν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων καὶ τὴν ἀκριβῆ καὶ ἀπρόσκοπτον ἐκτέλεσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ πρὸς ἐμπέδωσιν καὶ τῆς Δημοσίας Πίστεως.

Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία κοινοβουλευτικοῦ Κράτους, νομίμως καὶ εὐπρεπῶς λειτουργοῦσα, δὲν ἀποβλέπει εἰς ἀτομικὰ ἐκλογικὰ συμφέροντα, ὡς συμβαίνει συνήθως εἰς τὰ καθ' ἕκαστον μέλη τοῦ Κοινοβουλίου πρὸς ἐκλογικὴν τῶν ἐνίσχυσιν ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐν ᾗ ἐκλέγονται, ἀλλὰ εἰς γενικώτερα τοιαῦτα.

Διὰ τὴν ἐνιαίαν μάλιστα δημοσιονομικὴν διοίκησιν (διοικήσις ἐσόδων—κατανομή καὶ ἔγκρισις δαπανῶν) δεόν ἐν καὶ μόνον πρόσωπον ν' ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς, καὶ ὡς τοιοῦτο ἀνεγνωρίσθη ἐν Εὐρώπῃ τοῦλάχιστον ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, τὸν ὅποιον καὶ ἰδιαιτέρως βαρύνει ἡ εὐθύνη διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὑποβάλλοντα ὑπὸ δημοσιονομικὸν τρόπον τινὰ ἔλεγχον τοὺς ἄλλους Ὑπουργούς, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ διεξάγει ἀγῶνα, τόσον κατὰ τὸν καθορισμὸν καὶ τὴν ἀναγραφὴν τῶν ἐξόδων ἐκάστου Ὑπουργείου, ὅσον καὶ εἰς τὴν καθ' ἕκαστον ἔγκρισιν καὶ ἀνάληψιν δαπανῶν ἐπὶ τῶν διαφορῶν κεφαλαίων καὶ ἄρθρων αὐτοῦ, διαρκούσης τῆς ἐκτελέσεως του.

Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἡ ψηφίζουσα τὸν Προϋπολογισμόν ἐσόδων καὶ ἐξόδων ἐνὸς οἰκονομικοῦ ἔτους, τὸν συνταχθέντα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, δεόν κατὰ τὰς ὑγιεῖς δημοσιονομικὰς ἀρχὰς νὰ περιορίζεται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ δημοσιονομικοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τινὰς γραμμάς αὐτοῦ μὴ οὐσιώδεις, χωρὶς νὰ ἐπιδιώκῃ καὶ νὰ ἀνατρέψῃ τοῦτο, ἐκτὸς ἐὰν ἀποβλέπῃ εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῆς Κυβερνήσεως τῆς χώρας.

Ἡ Κυβέρνησις δεόν ἐξ ἄλλου νὰ ἀποβλέπῃ κατὰ μὲν τὸν προσδιορισμὸν τῶν προβλεπομένων ἐσόδων εἰς τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς

τὸ δυνατόν τῆς εἰσπράξεως αὐτῶν ἐντὸς τοῦ οἰκείου οἰκονομικοῦ ἔτους, κατὰ δὲ τὸν καθορισμὸν τῶν ὀρίων τῶν ἐξόδων εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τῶν προβλέψεων αὐτῆς διὰ τὰς ἐξακριβουμένας ἀνάγκας τοῦ Κράτους τῆς αὐτῆς χρονικῆς περιόδου, ἐξασφαλίζουσα οὕτω τὸ ἰσοζύγιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ὡς καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς προσωπικότητος αὐτοῦ.

Τὰ Κοινοβούλια σ τ ε ρ ο ὦ ν τ α ι κ α τ' ἄ ρ χ ῆ ν πρωτοβουλίας ἐπὶ τῆς καταρτίσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ, τῆς ἀρμοδιότητός των στρεφομένης περὶ τὸν ἔλεγχον κυρίως τούτου, κατὰ τὴν αὐστηράν, ἐν τούτῳ ἀρχήν, ἣν τόσον σαφῶς διετύπωσεν ὁ Γάλλος Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Trotabas «Le gouvernement demande et le Parlement accorde».

Ἐκ τοῦ ἐλέγχου τούτου καὶ δὴ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐκτελέσεως τῶν Προϋπολογισμῶν μιᾶς σειρᾶς ἐτῶν δύνανται ἀσφαλέστερον νὰ σταθμίσωσι καὶ τὴν φορολογικὴν ἀντοχὴν τῆς ὅλης οἰκονομίας τῆς χώρας καὶ νὰ ἐξαγάγωσι τὰ ἀναγκαῖα συμπεράσματα, ὑποδεικνύοντα εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰς τυχόν ἐνδεικνυομένας μεταρρυθμίσεις ἐν τῇ δημοσιονομικῇ καὶ τῇ καθ' ὅλου οἰκονομικῇ πολιτικῇ αὐτῆς, καθὼς καὶ ἐν τῇ ὀργανώσει καὶ λειτουργίᾳ τῶν Κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, ἃς πάλιν ὑποδείξεις ἡ Κυβέρνησις καὶ μόνη δικαιούται νὰ ἐκτιμήσῃ.

Αἱ ἀρχαὶ ἐφ' ὧν βασίζεται ὁ Προϋπολογισμὸς εἰς τὰ σύγχρονα κράτη ἀνεφάνησαν, ὡς γνωστόν, τὸ πρῶτον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, κοιτίδα τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, βραδύτερον δὲ διετυπώθησαν καὶ ἐφηρμόσθησαν μεθοδικώτερον ἐν Γαλλίᾳ. Ἐκεῖθεν δὲ ἤρχισαν νὰ εἰσάγωνται καὶ εἰς τὰ ἄλλα Κράτη.

Ὡς βασικὴ ἀρχὴ ἐτέθη ὅτι ὁ φόρος πρέπει νὰ ἐπιβάλλεται μετὰ σύμφωνον γνώμην τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ φορολογουμένου λαοῦ. Ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀπέρρευσε καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐλέγχου ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τούτου τῆς καλῆς χρήσεως καὶ διαθέσεως τῶν ἐκ τῶν φόρων ἐσόδων, ὡς καὶ ἡ συζήτησις διὰ τὰ αἷτια ποὺ καθιστοῦν ἀναγκαίαν τὴν φορολογίαν, ἡ συζήτησις δηλ. καὶ ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τῶν ἐξόδων ἅτινα δημιουργεῖ ἡ ἀνάγκη ἐκπληρώσεως τῶν ποικίλων κρατικῶν ἀναγκῶν.

Αὕτῃ εἶναι ἡ ἐννοια τοῦ ἰδιορρύθμου καὶ ἐνιαυσίου νόμου τοῦ Προϋπολογισμοῦ ὑπὸ τὴν σύγχρονον αὐτοῦ μορφήν, ὑπαγομένου εἰς τὴν δημοσιονομικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Κοινοβουλίου κατὰ διαστολὴν πρὸς τὴν νομοθετικὴν τοιαύτην.

Πρὸς ἐπικράτησιν ὁμως τῆς ἐννοίας ταύτης καὶ τὴν βάσει ταύτης διαμόρφωσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐχρειάσθησαν ἐπίμονοι καὶ ὀδυνηροὶ ἀγῶνες κατὰ τὸ ἀπώτερον παρελθὸν καὶ κατὰ συνέπειαν ἔχει οὗτος συνυφανθῇ μὲ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ εἰς ἕκαστον Κράτος.

Μετὰ τὸν Α' παγκόσμιον πόλεμον τὰ Κοινοβούλια τῶν Κρατῶν τῆς Εὐρώπης καὶ αἱ Ἑνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Β. Ἀμερικῆς πρὸς καθησύχασιν τῶν διὰ βαρείας φορολογίας ἐπιβαρυνθέντων πολιτῶν αὐτῶν διὰ τὴν ἀντιμετώ-

πισιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου προκληθεῖσων τεραστίων οἰκονομικῶν ὑποχρεώσεων, ἡναγκάσθησαν νὰ ἐπιβάλλωσιν αὐστηρότερον ἔλεγχον τόσον ἐν τῇ ἐρευνῇ τῶν οἰκονομικῶν μέτρων τῶν Κυβερνήσεων, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἐν συναρτήσῃ ὁμως καὶ πρὸς τὰς εἰδικὰς ἐκάστης χώρας συνθήκας, ἱστορικὰς, κοινωνικὰς, οἰκονομικὰς καὶ πολιτικὰς, αἱ ὁποῖαι προσδίδουσιν ἰδιόζουσαν μορφήν εἰς τὴν ὅλην οἰκονομίαν αὐτῆς.

II. Τίνες περιορισμοὶ ὑφίστανται εἰδικώτερον ἐν ταῖς Ἑνωμ. Πολιτείαις εἰς τὴν δημοσιονομικὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Κοινοβουλίου αὐτῶν ἐκ τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ μεταρρυθμισαντος αὐτὸ ὁμοσπονδιακοῦ νόμου τῆς 10 Ἰουνίου 1921.

Τὸ ὁμοσπονδιακὸν Σύνταγμα τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Β. Ἀμερικῆς περιέχει διατάξεις, δι' ὧν ἐπιβάλλεται ἡ ὁμοιομορφία τῶν δασμῶν καὶ φόρων δι' ὅλας τὰς πολιτείας τῆς Ὁμοσπονδίας, ὡς καὶ ἡ κατανομή τῶν ἀμέσων φόρων μεταξὺ τῶν Πολιτειῶν αὐτῶν καὶ ἡ ἀπαγόρευσις ἀφ' ἑτέρου τῆς ἐπιβολῆς ἀμέσων φόρων πού δὲν στηρίζονται εἰς τὴν ἐκ τῆς ἀπογραφῆς προκύπτουσαν ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ ἐκάστης τούτων. Ἀπαγορεύεται ἐξ ἄλλου εἰς τὰς καθ' ἑκαστον πολιτείας νὰ ἐπιβάλλωσι φόρον ᾗ δασμὸν ἐπὶ εἰσαγωγῶν ἢ ἐξαγωγῶν ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ Κογκρέσσου, ἐν ᾧ ἐξ ἄλλου τὸ καθαρὸν προῖόν ὅλων τῶν τοιούτων φόρων καὶ δασμῶν, τῶν ἐπιβληθέντων ὑπὸ οἰασδήποτε Πολιτείας, τίθεται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ θησαυροφυλακείου τῶν Ἑνωμ. Πολιτειῶν.

Ἐν προκειμένῳ ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι εἰς ὅλα τὰ ὁμοσπονδιακὰ κράτη ὑφίσταται εἰς κοινὸς περιορισμοὺς, βαρύνων τόσον ἐπὶ τῶν ὁμοσπονδιακῶν ἀρχῶν, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῶν καθ' ἑκαστα κρατῶν, καθ' ὅν, τῶν ὑπηρεσιῶν διακρινομένων εἰς ὑπηρεσίας ἀποκλειστικῶς ὁμοσπονδιακὰς καὶ ὑπηρεσίας εἰδικὰς ἐκάστου Κράτους τῆς ὁμοσπονδίας, ἀπαγορεύεται εἰς τὰς ὁμοσπονδιακὰς ἀρχὰς νὰ ὀργανώσωσιν ὑπηρεσίας αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν καθ' ἰδίαν Κρατῶν καὶ νὰ ἐγκρίνωσι συνεπῶς τὰς ἀναγκαίας πιστώσεις διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, ὡς καὶ ἀντιστρόφως εἰς τὰ καθ' ἰδίαν Κράτη νὰ ὀργανώσωσιν ὑπηρεσίας ὑπαγομένας εἰς τὴν ὁμοσπονδιακὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ ψηφίζωσι τὰς πρὸς λειτουργίαν αὐτῶν πιστώσεις.

Τὸ ὁμοσπονδιακὸν ἀφ' ἑτέρου Σύνταγμα δύναται, κατονομάζον ὑπηρεσίας τινὰς ὡς ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος, νὰ διακηρύξῃ ὅτι αἱ δαπάναι ὀλικῶς ἢ μερικῶς διὰ τὰς ὑπηρεσίας ταύτας θὰ καλύπτονται διὰ συνεισφορῶν τῶν ἐπὶ μέρους κρατῶν τῆς ὁμοσπονδίας, ἐξουσιοδοτοῦν μάλιστα ὠρισμένας ὁμοσπονδιακὰς ἀρχὰς νὰ προσδιορίζωσι καὶ τὸ ποσὸν τῆς συνεισφορᾶς ἐκάστου τούτων.

Τὸ IV Τμῆμα τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συντάγματος τῶν Ἑνωμ. Πολιτειῶν καθορίζει ἐπίσης ὅτι δὲν θὰ ἀποσύρεται χρῆμα

ἐκ τοῦ θησαυροφυλακείου εἰμὴ βάσει πιστώσεων χορηγηθῶν ὑπὸ νόμου, ἐν' ᾧ ἐξ ἄλλου ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρέωσιν τῆς δημοσιεύσεως ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τακτικοῦ πίνακος καὶ λογ/σμοῦ εἰσπράξεων καὶ δαπανῶν ὅλου τοῦ δημοσίου χρήματος.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς διορισμοὺς εἰς ἀνωτάτας τινὰς θέσεις (Πρέσβειων, Προξένων, δικαστῶν τοῦ Ἀρ. Πάγου) παρέχεται τὸ δικαίωμα τούτων εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, ἀλλὰ μετὰ συγκατάθεσιν, ἥ γνωμοδότησιν τῆς Γερουσίας.

Εἰδικώτερον ὁ ὁμοσπονδιακὸς νόμος τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν τῆς 10ης Ἰουνίου 1921, μεταρρυθμίσας ἐντελῶς τὸ σύστημα τῆς καταρτίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείας, εἶχε διπλοῦν σκοπὸν: α) ἀναθέσεως τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἰς τὸν μὲ μεγάλας ἤδη ἐξουσίας περιβεβλημένον Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ θεσμοῦ τοῦ «National Budget System» παρεχομένων εἰς τὸν Πρόεδρον εὐρυτέρων δικαιωμάτων πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὴν ἐν γένει διαρρύθμισιν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, οὕτως ὥστε τὰ τακτικὰ ἐξόδα νὰ καλύπτονται διὰ τῶν τακτικῶν ἐσόδων καὶ ὄχι διὰ δανείων, τῶν ἐκτάκτων ἐξόδων καλυπτομένων δι' ἐκτάκτων πόρων πρὸς πλήρη ἐναρμόνισιν τοῦ ὅλου οἰκονομικοῦ προγράμματος.

Βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου ὁ Πρόεδρος καλεῖ εἰς τοὺς ἔτους τὸ προσωπικὸν τὸ διευθύνον τοὺς μεγάλους κλάδους τῆς διοικήσεως πρὸς μελέτην τοῦ οἰκονομικοῦ προγράμματος, δίδων ἅμα εἰς τοῦτο τὰς γενικὰς κατευθυντηρίους γραμμὰς.

Τὴν ἐξουσίαν τοῦ ταύτην ἀσκεῖ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διὰ τῆς ὡς ἀνωτέρω δημιουργηθείσης νέας ὑπηρεσίας «τοῦ Γραφείου τοῦ Προϋπολογισμοῦ» ὅπερ ἀπαρτίζει μέρος τοῦ Θησαυροφυλακείου.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου τούτου συγκεντρῶν ἐκ τοῦ ἀνωτέρω νόμου δικαιοδοσίαν Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ τῶν Δημοσίων Οἰκονομικῶν, διαβιβάζει εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς διοικήσεως τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας, βασιζομένης εἰς τὴν οὐσίαν τῶν γενικῶν κατευθυντηρίων γραμμῶν τὰς χαρὰς τοῦ Προέδρου.

Εἰς ἕκαστον Ὑπουργεῖον, εἰδικοί ὑπάλληλοι ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ (οἱ Budget Officers) ἀποστέλλουσιν εἰς τὸ Γραφεῖον Προϋπολογισμοῦ τὰς προσωρινὰς αἰτήσεις πιστώσεων τοῦ Ὑπουργείου αὐτῶν καὶ τὸ ὅποιον μελετᾷ καὶ ἐξετάζει ταύτας ἐν λεπτομερείᾳ καὶ ἐν Συμβουλίῳ συγκροτούμένῳ ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου τούτου καὶ 7 ἄλλων μελῶν (Board of Estimates). Τὰ Ὑπουργεῖα εἰδοποιοῦνται μετὰ τοῦτο ἕκαστον χωριστὰ περὶ τῶν ἐπενεχθεισῶν περικοπῶν εἰς τὰς αἰτήσεις αὐτῶν καὶ μετὰ τοῦτο ἐπακολουθεῖ ἡ σύνταξις ὁριστικῶν πλέον προτάσεων παρ' ἑκάστης εἰδικῆς ὑπηρεσίας ὑπὸ

τὸν ἐλεγχον ὑπαλλήλου, ὅστις ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ἀντιπροσωπεύει τὸ Γραφεῖον Προϋπολογισμοῦ. Αἱ προτάσεις αὗται διαβιβάζονται εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον ὑπάλληλον, ὅστις ἐπίσης, εἰς ὠρισμένα Ὑπουργεῖα, τὰ ὑποβάλλει ὑπὸ νέαν ἐξέτασιν ἐπιτροπῆς ἐξ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων. Τοιουτοτρόπως δὲ καθίσταται ὅσον τὸ δυνατόν λογικωτέρα ἡ διαγραφὴ ἣ ὁ περιορισμὸς τῶν ἐπιζητουμένων πιστώσεων παρ' ἐκάστου Ὑπουργείου.

Μετὰ ταῦτα ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐξετάσεως τῶν προτάσεων τούτων τὸ γραφεῖον προϋπ/σμοῦ ἐν συνεργασίᾳ καὶ συζητήσει μετὰ τῶν προϊσταμένων τῶν ὑπηρεσιῶν, αἱ ὁποῖαι προσκαλοῦνται διὰ τὴν ἐνώπιον τούτου ὑποστήριξιν τῶν προτάσεων των.

Αἱ οὕτω πως τέλος καθορισθεῖσαι πιστώσεις κηρύσσονται ἀμετάβλητοι καὶ βάσει τούτων καταρτίζεται πλέον τὸ ὀριστικὸν σχέδιον τοῦ προϋπ/σμοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ πάντοτε καὶ αὐστηρῶς τηρούμενον ὑπόδειγμα, βάσει τῆς μεθόδου τῆς ἀ μ έ σ ο υ ἐ κ τ ι μ ή σ ε ω ς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, δηλ. ἐκτιμήσεως συμφώνως πρὸς τὰ ἐκάστοτε ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν δεδομένα, καλῇ τῇ πίστει, μέθοδος ἣτις ἐπιβοηθεῖ τὴν ἐγγυτάτην καὶ πιστοτάτην ἀπεικόνισιν τῆς πραγματικότητος εἰς τὰς ἐκτιμήσεις, ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται τηροῦνται αἱ ἀρχαὶ τῆς ἀκριβείας ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα καὶ τῆς εἰλικρινείας ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα, ἐξυπακούουσαι ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν καταρτίζουσαν τὸν προϋπολογισμὸν ἐξουσίαν, διότι ἄλλως θὰ εἶναι εἰκονικὸν τὸ τυχὸν ἐμφανιζόμενον ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἐὰν προκύψῃ διὰ φωνίαν ἐπὶ τοῦ ὡς ἀνωτέρω σχεδίου τοῦ Προϋπολογισμοῦ μεταξύ Βουλῆς καὶ Γερουσίας, τότε τὸ σχέδιον τοῦτο παρὰ πέμπεται εἰς εἰδικήν ἐπιτροπὴν ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν δύο σωμάτων, ὁπότε καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ καταρτιζομένη ἐκθεσις γίνεται πλέον ὀριστικῶς ἀποδεκτή.

Ὁ Πρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν δύναται βέβαια ἐκ τοῦ Συντάγματος αὐτῶν νὰ ἀντιτάξῃ τὸ VETO εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Κογκρέσσου ψηφισθέντα Προϋπολογισμὸν καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ, ἐκτὸς ἐὰν οὗτος κατὰ τὴν ψήφισιν αὐτοῦ εἶχε συγκεντρώσει τὴν πλειοψηφίαν τῶν 2/3 τῶν μελῶν αὐτοῦ.

Μὴ ἐπιτυγχανομένης τῆς πλειοψηφίας ταύτης καὶ μὴ ἀποδεχομένου τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας τὸ ὑπὸ τοῦ Κογκρέσσου ψηφισθὲν κατὰ τ' ἀνωτέρω σχέδιον Προϋπολογισμοῦ, καταρτίζεται νέον τοιοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω διαδικασίαν πρὸς σύνταξιν, ὑποβολὴν καὶ ψήφισιν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων.

Οὕτω καταρτιζομένου καὶ ἀποσαφηνιζομένου τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, καθίσταται εὐχερὴς ἡ μελέτη καὶ παρακολούθησις τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, καθὼς καὶ ἡ ἐκάστοτε ἐξαγωγή ἀκριβῶν συμπερασμάτων ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν Δημοσίων Οἰκονομικῶν τῆς Δημοκρατίας.

β) Ὁ νόμος ὅμως οὗτος τῆς 10ης Ἰουνίου 1921 ἀπέβλεψεν ἀφ' ἑτέρου καὶ εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐξουσίας τοῦ Κογκρέσσου ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου τοῦ Προϋπολογισμοῦ κατὰ τὸ στάδιον πλέον τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ, δημιουργήσας οὕτως καὶ μίαν ἀντίρροπον δύναμιν τοῦ Κογκρέσσου ἐναντι τῆς ἐνισχυθείσης ἤδη ἐξουσίας τοῦ Προέδρου τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν ἐν τῇ καταρτίσει τοῦ Προϋπολογισμοῦ, διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου δημιουργηθέντων ὁργάνων, ἐξαρτωμένων ἐκ τοῦ Κογκρέσσου, εἰς ὃ ὑποβάλλουσι καὶ τὰς ἐκθέσεις αὐτῶν.

Τὰ ὅργανα ταῦτα εἶναι ὁ Γενικὸς Ἐλεγκτὴς τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν, ἐπὶ κεφαλῇς μιᾶς ὁμογενοῦς ὑπηρεσίας τῆς General Accounting Office εἰδους Ἑλεγκτικοῦ Συμβουλίου με εὐρυτάτην ἐξουσίαν καὶ προληπτικοῦ ἀκόμη ἐλέγχου ἐφ' ὅλων τῶν ὁφειλῶν τοῦ Κράτους πρὸ πάσης πληρωμῆς αὐτῶν, ὅλως δὲ ἀνεξαρτήτου τόσον ἀπὸ τοῦ Θησαυροφυλακίου, ὥσον καὶ ἀπὸ τῶν διαφόρων Ὑπουργείων, ἐξαρτωμένον δὲ μόνον ἐκ τοῦ Κογκρέσσου, τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς παρακολουθούσης τὴν ἐν γένει κανονικὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ὁ ἀνώτατος οὗτος Ἐλεγκτὴς ὡς καὶ ὁ βοηθὸς τούτου, δὲν δύνανται νὰ ἀνακληθῶσιν ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ Κογκρέσσου, τοῦθ' ὅπερ ἀπετέλεσε νεωτερισμὸν διὰ τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας ἴσως μάλιστα μὴ συμβιβαζόμενον πρὸς τὸ Σύνταγμα αὐτῶν, ὡς ἐφρόνει ὁ ἀείμνηστος Πρόεδρος Οὐίλσον. Ὁ γενικὸς οὗτος Ἐλεγκτὴς καὶ ὁ βοηθὸς του διορίζονται βεβαίως ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας μετὰ προηγουμένην σύμφωνον γνώμην τῆς Γερουσίας, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν, διαφεύγοντες ἀπὸ πᾶσαν ἐξάρτησιν ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐξομοιούμενοι κατὰ τοῦτο πρὸς τοὺς ἀνωτάτους δικαστικούς λειτουργοὺς δὲν δύνανται πλέον νὰ ἀπομακρυνθῶσιν εἰμὴ μόνον κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Κογκρέσσου, δυνάμενου νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐκπτώσιν αὐτῶν λόγῳ σωματικῆς ἀνικανότητος ἢ ἠθικῆς μειώσεως, τηρουμένης τῆς σχετικῆς δικαστικῆς διαδικασίας ἀπομακρύνσεως λόγῳ μομφῆς.

Τὸ σύστημα τοῦτο ἔχει οὕτω καὶ ἄλλον σκοπὸν, νὰ θέτῃ δηλ. περιοδικῶς εἰς ἄμεσον κανονικὴν ἐπαφὴν τὸν Γενικὸν Ἐλεγκτὴν μετὰ τὸ Κογκρέσσον. Ὁ Γενικὸς Ἐλεγκτὴς δὲν ἐλέγχει ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ἢ τῶν Ὑπουργῶν του, ἀλλ' ὡς ἐντεταλμένος τοῦ Κογκρέσσου, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις του ἐπὶ τῶν παρὰ τὰς διατάξεις τῶν νόμων ἀναληφθεῖσων ὑποχρεώσεων ἢ συντελεσθεισῶν δαπανῶν, ἢ καὶ ἐπὶ παντὸς ἄλλου θέματος σχετιζομένου πρὸς τὸν προϋπολογισμόν καὶ τεθέντος εἰς αὐτὸν ὑπὸ τινος τῶν δύο κοινοβουλευτικῶν σωμάτων.

Ἐπομένως ἔχομεν οὕτω σημαντικωτάτην ἐνίσχυσιν τοῦ ἐκ τῶν ὑστέρων ἐλέγχου τοῦ Κοινοβουλίου, οὗτινος πάλιν ἀντιστρόφως ἢ συμμετοχὴ εἰς τὴν παρασκευὴν καὶ ἐπεξεργασίαν τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐν τῷ συνόλῳ του ἐμειώθη ἐκ τῆς ἐνισχύσεως τῆς ἐν τούτῳ δικαιοδοσίας τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρα-

τίας, τὸ ὁποῖον καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἰδιάζον τοῦ Ἀμερικανικοῦ Προϋπολογισμοῦ. Σύστημα ὅλως πρωτότυπον ἐν παραβολῇ πρὸς τὰ πολιτικὰ καὶ οἰκονομικὰ συστήματα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἡπείρου, περιέχον ἅμα καὶ τὸ σπέρμα τῆς ἐν Εὐρώπῃ ὑπὸ συγγραφέων καὶ καθηγητῶν ὑποστηρικθείσης θεωρίας περὶ δημιουργίας διὰ τοῦ Συντάγματος βάσει τῆς θεωρίας τῆς διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν καὶ ἐτέρας ἀνεξαρτήτου Λογιστικῆς ἐξουσίας (τῆς Pouvoir Comptable) κατοχυρουμένης διὰ δυνάμεως ἀντιστάσεως, ἀλλὰ καὶ ἐλέγχου τῶν Ὑπουργῶν ἢ τῶν ἐντολοδόχων αὐτῶν ἐν τῇ διαχειρίσει καθ' ὅλου τοῦ Δημοσίου Θησαυροῦ. Τὴν τοιαύτην ἐξουσίαν συγκεντροῖ ἐν ταῖς Ἑνωμέναις Πολιτείαις, ὁ Γενικὸς Ἐλεγκτὴς, προασπίζων διὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐνασχομένου ἐλέγχου τὴν τάξιν, πειθαρχίαν καὶ ἀμεροληψίαν τῶν ὀργάνων τῆς Διοικήσεως, τῶν ἐπιφορτισμένων μὲ τὴν διαχείρισιν καὶ διάθεσιν τῶν δημοσίων προσόδων. Ἀντιθέτως εἰς τὴν Εὐρώπῃ ἐτονώθη κατὰ κανόνα αὕτη αὕτη ἢ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτωμένων λογιστικῶν ὑπηρεσιῶν διὰ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ τε προληπτικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν ἀναλαμβανομένων ὑποχρεώσεων εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου, ὅσον καὶ τοῦ ἐλέγχου διὰ τὴν καλὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Νόμου τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους.

Ὁ Πρόεδρος Τρούμαν ἐνασκῶν τὴν ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου νόμου παρεχομένην αὐτῷ εὐρυτάτην ἐξουσίαν ἐν τῇ καταρτίσει τοῦ Προϋπολογισμοῦ κατήρτισε καὶ ὑπέβαλε τὸν Προϋπολογισμὸν τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν εἰς τὸ Κογκρέσσον διὰ τὸ Οἰκονομικὸν ἔτος 1949—50 μὲ εὐρεῖαν προοπτικὴν, καθορίσας τὰς δαπάνας αὐτοῦ, εἰς τὸ τεράστιον ποσὸν τῶν 41 δισεκατομμυρίων δολλαρίων ἀντιπροσωπεύον τὰ 17 ο/ο τοῦ ἀκαθαρίστου Ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν.

Τὸ κύριον βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ συγκεντροῦται εἰς τὴν Ἐθνικὴν ἄμυναν καὶ εἰς τὴν βοήθειαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Οὕτω ἡ ἐθνικὴ ἄμυνα μόνη ἀπορροφᾷ 14 δισεκ. καὶ 167 ἑκατ. δολλαρίων καὶ ἡ βοήθεια εἰς τὸ ἐξωτερικόν 6 δισεκ. καὶ 700 ἑκατ. δολλαρίων ἐξ ὧν τὰ 4.500 δισεκ. διατίθενται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου Εὐρωπαϊκῆς ἀνασυγκροτήσεως.

Τὸ ποσὸν τῶν δαπανῶν πάντως δὲν δύναται παρὰ νὰ αὐξηθῇ ἔτι μᾶλλον ὅταν θὰ τεθῇ ζήτημα ἐξοπλισμοῦ τῶν Κρατῶν πού συμμετέχουν εἰς τὸ Ἀτλαντικὸν Σύμφωνον.

Ἐπιπροσθέτως ὁ Πρόεδρος Τρούμαν ἔχει ἀναγράψει σημαντικὸν ποσὸν διὰ τὴν ἐναρξιν ἐφαρμογῆς τοῦ κοινωνικοῦ του προγράμματος καὶ τὸ ὁποῖον, ἐφ' ὅσον προχωρεῖ ἡ ἐφαρμογὴ του θὰ αὐξάνηται προοδευτικῶς, διότι αἱ Ἑνωμέναι Πολιτεῖαι Ἀμερικῆς κατέχουν τὴν θέσιν τῆς μεγαλυτέρας οἰκονομικῆς δυνάμεως τοῦ κόσμου, καὶ προσθέτως κατὰ τὰ στατιστικὰ δεδομένα

καὶ τὴν πρώτην παγκόσμιον βιομηχανικὴν παραγωγὴν, ἣ ὁποία ἀρχίσασα πρὸ 200 ἐτῶν ἐπῆρε ὀριστικὰ ραγδαίαν ἀνιοῦσαν ἀπὸ 80 καὶ πλέον ἐτῶν*.

III. Ἀγγλία: Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑφίσταται περιορισμένη δημοσιονομικὴ πρωτοβουλία τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς, αἵτινες καίτοι μὴ ἀποτελοῦσαι διατάξεις νόμου, ἔχουσιν οὐχ' ἥττον μεγαλύτερον κύρος, ὥς βασιζόμεναι ἐπὶ τῆς παραδόσεως.

Ἡ Κυβέρνησις δηλ. ἀνακοινοῖ τὰς χρηματικὰς τῆς ἀνάγκας εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων, ἣ ὁποία παρέχει τοὺς ζητούμενους χρηματικούς πόρους. Ἡ Κυβέρνησις λαμβάνει πρόνοιαν ὅπως καλύψῃ τὰς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο πιστώσεις διὰ φόρων ἢ ἄλλων πηγῶν ἐσόδων.

Τοὺς φόρους ὁμῶς τούτους, ἡ τὴν αὔξησιν τῶν ὑφισταμένων τοιούτων δὲν ἐπιβάλλει ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων, ἀλλὰ ψήφίζει ἐφ' ὅσον ζητηθῶσιν ἀπὸ τὸ Στέμμα, διὰ τῶν ὑπευθύνων Ὑπουργῶν του, καὶ ἐφ' ὅσον κριθῶσιν ὑπ' αὐτῆς ἀπαραιτήτως διὰ τὸ ἠθσαυροφυλάκειον, τὸ περίφημον Treasury, ἀληθινὸν Κέρβερον τοῦ Δημοσίου ἠθσαυροῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς Δημοσίας Πίστεως.

Οὕτω ὁ κατ' Ἀπρίλιον 1949 ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ ἠθσαυροφυλακείου Σερ Στάφφορντ Κρίπς ὑποβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων προῦ-

* Ὁ ἀνωτέρω προϋπολογισμὸς ἀνεθεωρήθη ἐσχάτως ἐκ τριῶν κυρίως λόγων:

1) Ἐκ τῆς ἀδηρίτου ἀνάγκης τῆς ἐνισχύσεως τῆς ἀμύνης τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν, ἐπιβληθείσης ἐκ τῆς ἐξελίξεως τῶν μεταπολεμικῶν διεθνῶν σχέσεων,

2) ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς Βορειοαμερικανικῆς Συμπολιτείας νὰ συνδράμῃ οἰκονομικῶς τὰς φιλικὰς πρὸς αὐτὴν χώρας καὶ

3) ἐκ τῆς ἀκολουθουμένης πολιτικῆς βελτιώσεως τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τῶν λαϊκῶν κυρίως τάξεων.

Οὕτω αἱ πιστώσεις διὰ τὴν ἐθνικὴν ἄμυναν καὶ τὴν χρηματοδότησιν τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ αὐξηθεῖσαι, ἔφθασαν συνολικῶς διὰ τὰς 2 ταύτας κατηγορίας εἰς τὸ ποσὸν τῶν 18 δισεκ. δολλαρίων, δηλ. τὸ 41 % τοῦ συνόλου τῶν ἐξόδων.

Ἀφ' ἐτέρου πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου, τοῦ ὁποίου τὸ εἰσόδημα ἐκάμθη κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, ὁ ἀναθεωρημένος προϋπολογισμὸς ἀναγράφει ποσὸν 1,4 δισεκ. δολλαρίων διὰ τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων.

Ὅμοιως πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ἀνεγράφη ἤδη ποσὸν 8 δισεκατ. δολλαρίων, διὰ συντάξεις καὶ διάφορα ἄλλα βοηθήματα τῶν πολεμιστῶν τῶν δύο παγκοσμίων πολέμων.

Οὕτω ὁ ἀναθεωρηθεὶς προϋπολογισμὸς ἐμφανίζει εἰς τὸ σκέλος τῶν ἐξόδων αὐτοῦ ποσὸν κατὰ 10 δισεκ. δολλαρίων ὑψηλότερον τοῦ συνόλου τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως τοῦ οἴκου. ἔτους 1948—49, τῆς ὁποίας ὁ ἀπολογισμὸς ἐνεφάνισε περίσσευμα 8,4 δισεκ. δολλαρίων.

Ἀντιθέτως τὸ ἔλλειμμα τῆς ἐνεστώσης χρήσεως 1949—50 ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ὑπερβῇ τὰ 5 δισεκ. δολλαρίων, τὸ ὅποῖον δέον νὰ καλυφθῇ δι' αὐξήσεως τῶν κρατικῶν ἐσόδων καθ' οἷον ὅποτε ἄλλον τρόπον, πλὴν τῆς αὐξήσεως τῆς φορολογίας, λόγῳ τῆς ἀντιδράσεως τοῦ Κοινοβουλίου. Ἐὰν ὁμοῦς συνεχισθῇ τὸ ἔλλειμμα τοῦτο τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ εἰς τὰ ἐφεξῆς οἰκονομικὰ ἔτη, μοιραίως θὰ ἐπιζητηθῇ ἡ κάλυψις αὐτοῦ δι' αὐξήσεως τῶν ἐκ τῆς ἤδη ὑφισταμένης φορολογίας ἐσόδων, ἢ δι' ἐπιβολῆς νέων φόρων.

πολογισμός του οίκου. Έτους 1949—50 εκφράζει τὰς νέας κατευθύνσεις τῆς δημοσιονομικῆς καὶ οἰκονομικῆς πολιτικῆς τοῦ θησαυροφυλακείου, συνιστάμενης εἰς τὴν περαιτέρω αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς, ἰδίᾳ εἰς τοὺς οὐσιώδεις κλάδους τοῦ χάλυβος, τοῦ ἄνθρακος, τῆς γεωργίας καὶ τῆς κλωστοῦφαντουργίας, περιορισμὸν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ αὐξήσιν ἀντιθέτως τῶν ἐξαγωγῶν τῆς καὶ δὴ πρὸς τὰς χώρας τοῦ δολλαρίου (Η. Π. Α. καὶ Καναδᾶ) μείωσιν τῆς ἀνισοσκελείας τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου, ἐνίσχυσιν τῆς δημοσίας πίστεως διὰ τῆς μειώσεως τοῦ δημοσίου χρέους καὶ περιορισμὸν τῶν τε κρατικῶν καὶ ἀτομικῶν δαπανῶν τῶν Ἀγγλῶν πολιτῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς μὴ αὐξήσεως τοῦ εἰς δολλάρια ἐλλείμματος. Ἐξ ὧν αὐτῶν ἐξάγεται ὅτι αἱ κύριαι ἐπιδιώξεις τοῦ Ἀγγλικοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1949—50 εἶναι δύο: α) ἡ τάσις πρὸς ἐπίτευξιν, διὰ δικαιοτέρας κατανομῆς τοῦ φορολογικοῦ βάρους, ἐνὸς οὐσιαστικοῦ περισσέυματος, ὡς ἀναγκαίου μέτρου ἐναντίον τοῦ πληθωρισμοῦ καὶ β) ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῆς φορολογίας κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ διευκολύνῃ τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς.

Ὁ Ἀγγλος φορολογούμενος, σημειωθῆτω ἐν παρόδῳ, οἰαδῆποτε καὶ ἐὰν εἶναι ἡ κοινωνικὴ του θέσις, μελετᾷ τὸν προϋπολογισμὸν μὲ περισσότερον ἐνδιαφέρον ἀπὸ ἐν οἷονδῆποτε μυθιστόρημα καὶ εὐθύς μετὰ τὴν κατάθεσίν του μεταβαίνει εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον πρὸς ἀγοράν τοῦ τεύχους τῆς ἀναλύσεώς του διὰ νὰ συζητήσῃ, σχολιάσῃ, ἀλλὰ κυρίως διὰ νὰ καταρτίσῃ καὶ προσαρμόσῃ καὶ τὸν ἀτομικὸν του ἐνιαύσιον προϋπολογισμὸν, σύμφωνα πρὸς τὰ στοιχεῖα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τὰς δι' αὐτοῦ δημιουργουμένας.

Παρ' ὅλας τὰς διατυπωθείσας μεμφιμοιρίας καὶ ἐπικρίσεις ἀνεγνωρίσθη οὐχ' ἤττον ὑπὸ τῆς μεγάλῃς πλειοψηφίας τῆς Ἀγγλικῆς κοινῆς γνώμης ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος τοῦ Ἀγγλοῦ Ὑπουργοῦ κατευθύνει πλέον τὴν Ἀγγλικὴν κοινωνίαν πρὸς μίαν μόνιμον διάρθρωσιν. Ἀνεγνωρίσθη ἐπίσης ὅτι ἀπὸ ἀπόψεως σαφηνείας, ἀπλότητος καὶ εὐρύτητος ἀντιλήψεως ὁ Προϋπολογισμὸς οὗτος ἀπετέλεσε ὑπόδειγμα σοβαροῦ καὶ εἰλικρινοῦς σχεδίου, εἰς τὸ ὁποῖον τόσον ἡ φορολογία, ἡ ὁποία μόνον βάσει τοῦ φόρου τοῦ εἰσοδήματος, βαρυτέρου εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ κάθε ἄλλην χώραν, ἀπορροφᾷ τὰ 40 ο/ο τοῦ Ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ὅσον καὶ τὰ δημόσια ἔξοδα, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς εἰς ταῦτα ἐπερχόμενας οἰκονομίας εἰς τὰς διαφοροὺς ὑπηρεσίας, ἡ αὐξήσις ἀντιθέτως τῶν ἐξόδων διὰ τὴν Ἐθνικὴν ἄμυναν (αὐξήσις ἐξ 87 ἑκατ. λιρῶν) καὶ τὰς κοινωνικὰς ὑπηρεσίας (ὑγείας, ἐκπαίδευσεως κλπ. αἵτινες ἀποτελοῦν συνεχῇ καὶ μόνιμον ὑποχρέωσιν, αὐτομάτως αὐξανομένην μὲ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν) καὶ τὰ ἄλλα μέτρα οἰκονομικὰ καὶ δημοσιονομικὰ ἀποτελοῦσι τμήματα συνδυασμένα καὶ συστηματοποιημένα ἐνὸς συνόλου μέτρων, ἀποδεικνύοντα τὸν προϋπολογισμὸν τοῦτον ἐφάμιλλον πρὸς τοὺς περιφήμους προϋπολογισμοὺς τῶν ἐτῶν 1859—1866 τοῦ μεγάλου Ἀγγλοῦ πολιτικοῦ Γλάδστωνος, ὡς Ὑπουργοῦ τοῦ Θησαυροφυλακείου κατὰ

τὰ ἔτη ταῦτα καὶ περιέχοντα τὸ σύνολον τῆς οἰκονομίας δημοσίας καὶ ἰδιω-
τικῆς.

Αἱ μεταβολαὶ εἰς τὴν φορολογίαν εἶναι ὀλίγαι καὶ ὅχι σημαντικαί, ἐκτὸς
τῆς ἀναφερομένης εἰς τὴν αὐξησιν τοῦ ἀρχικοῦ ποσοστοῦ τῆς ἀποσβέσεως τῶν
ἐγκαταστάσεων, τὸ ὁποῖον ἐκπλίπεται κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν φόρων
ἀπὸ 20 ο/ο εἰς 40 ο/ο καὶ τοῦτο διὰ νὰ εὐχερανθῇ ἡ ἀνανέωσις τῶν παλαιῶν
βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων. Πάντως τὸ προκύπτον γενικὸν ἀποτέλεσμα
τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐμφανίζει πλεόνασμα ἐκ 14 ἑκατ. λιρῶν.

*IV. Τίνες οἱ παρ' ἡμῖν περιορισμοὶ τῆς δημοσιον. πρωτοβουλίας τῆς Βου-
λῆς ἐκ τοῦ ἐν ἰσχύει Συντάγματος τοῦ 1911 καὶ τινων ἰσχυουσῶν διατά-
ξεων τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927 :*

Ἡ δημοσιονομικὴ ἀρμοδιότης τῆς Βουλῆς παρ' ἡμῖν ἐν σχέσει μὲ τὸν
προϋπολογισμὸν, πρᾶξιν κατ' ἐξοχὴν κυβερνητικὴν, στηρίζεται εἰς τὸ ἄρθρον
60 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911 τὸ ὁποῖον λέγει ὅτι ἐν τῇ ἐτήσίᾳ τακτικῇ συ-
νόδῳ «ἡ Βουλὴ ψηφίζει διὰ τὸ ἐπόμενον οἰκονομικὸν ἔτος τὸν Προϋπολογισμὸν».

Ἡ σχετικὴ διαδικασία συνίσταται κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τὰς σχετικὰς
ἐν προκειμένῳ διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς εἰς τὴν παραπομπὴν τοῦ
ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὑποβληθέντος εἰς τὴν Βουλὴν σχεδίου τοῦ προϋπολο-
γισμοῦ μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ σχετικῆς εἰσηγήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκο-
νομικῶν πρὸς τὴν ἐκ τοῦ κανονισμοῦ τούτου προβλεπομένην Κοινοβουλευτι-
κὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ κατάρτισιν τῶν σχετικῶν ἐκθέ-
σεων τῆς πλειοψηφίας καὶ μειοψηφίας μεθ' ἣν ἐπακολουθεῖ ἡ εἰσαγωγὴ καὶ
συζήτησις εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος καὶ ἡ ψήφισις κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ
Συντάγματος καθοριζόμενον τρόπον, δηλ. ἅπαξ κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα,
εἰς τμήματα προσδιοριζόμενα ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς καὶ εἰς 4 δια-
φόρους ἡμέρας, καθ' ὃν Ὑπουργεῖον δὲ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ἄς ἐξετάσωμεν ἤδη τὰς διατάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος ἐξ ὧν
ἐξάγεται ἡ Δημοσιονομικὴ Πρωτοβουλία τοῦ Κοινοβουλίου εἰδικώτερον ὡς
πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν.

Τὸ ἐν ἰσχύει ἤδη Σύνταγμα τοῦ 1911 περιέχει 4 ἐπὶ τοῦ προκειμένου
ἄρθρα, ὡς πρὸς τὰς σχέσεις μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Βουλῆς ἐπὶ θεμάτων
προϋπολογισμοῦ καὶ τοὺς ἐπ' αὐτοῦ περιορισμοὺς τῆς δημοσιονομικῆς πρωτο-
βουλίας τῆς τελευταίας ταύτης :

α) Τὸ ἄρθρον 24 ποὺ καθορίζει ὅτι οὐδεμία πρότασις ἀφορῶσα
αὐξησιν τῶν ἐξόδων τοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ μισθοδοσίαν ἢ σύνταξιν ἢ ἐν
γένει δι' ὄφελος προσώπου πηγάζει ἐκ τῆς Βουλῆς.

Ἡ σκοπιμότης τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης εἶναι προφανής, διότι ἀποκλείε-
ται οὕτω εἰς τοὺς βουλευτὰς νὰ δημιουργῶσιν εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ
δαπάνας τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἐκλογικοῦ συμφέροντος πρὸς μισθοδοσίαν
ἢ σύνταξιν ἢ πρὸς ὄφελος πολιτικῶν αὐτῶν φίλων προστατευομένου οὕτω

τοῦ δημοσίου ταμείου ἐκ τῆς διασπαθίσεως ὑπὸ τῶν Συνελεύσεων τοῦ δημοσίου χρήματος μὲ κίνδυνον διαταράξεως ἐξ αὐτῆς τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἀτονίας ἅμα τῆς εὐθύνης τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ διοικήσει τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους.

Ἐχομεν ὅθεν ἓνα ἐκ τῶν οὐσιωδῶν περιορισμῶν τῆς δημοσιονομικῆς πρωτοβουλίας τοῦ Κοινοβουλίου.

β) Τὸ ἄρθρον 59 καθορίζει ὅτι οὐδεὶς φόρος ἐπιβάλλεται, οὐδὲ εἰσπράττεται ἄνευ νόμου, πλὴν περιπτώσεως ἐπιβολῆς ἡ αὐξήσεως εἰσαγωγικοῦ ἢ ἐξαγωγικοῦ δασμοῦ, ὁπότε ἡ εἰσπαρξὶς αὐτοῦ ἐπιβάλλεται ἂν μὴ ἄλλως ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς εἰς τὴν Βουλὴν καταθέσεως τῆς σχετικῆς προτάσεως.

Τὸ ἄρθρον 59 ἀποτελεῖ ἐπομένως ἕτερον περιορισμὸν τῆς τε Κυβερνήσεως, καὶ τοῦ Κοινοβουλίου, ἐπιβάλλοντος τὴν ψήφισιν νόμου διὰ τὴν ἐπιβολὴν φόρου.

γ) Τὸ ἄρθρον 60 ποὺ κανονίζει τὰ τῆς ὑποβολῆς εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τῆς ψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ ὡς ἐξῆς:

Ἐν τῇ ἐτησίᾳ τακτικῇ συνόδῳ ἡ Βουλὴ ψηφίζει διὰ τὸ ἐπόμενον οἰκονομικὸν ἔτος τὸν προσδιορισμὸν τῆς στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς δυνάμεως, τὴν στρατολογίαν καὶ ναυτολογίαν καὶ τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ ἀποφασίζει ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ. Ὅλα τὰ ἔσοδα τοῦ Κράτους πρέπει νὰ σημειῶνται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν ἀπολογισμὸν.

Ὁ Προϋπολογισμὸς εἰσάγεται εἰς τὴν Βουλὴν ἐντὸς τῶν δύο πρώτων μηνῶν τῆς συνόδου, ἀφ' οὗ ὃ ἐξετασθῇ ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς βουλευτῶν, ψηφίζεται ἁπλῶς κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα, εἰς τμήματα ἐν τῷ κανονισμῷ τῆς Βουλῆς ὀριζόμενα, καὶ εἰς τέσσαρας διαφόρους ἡμέρας, καθ' ὅσον Ὑπουργεῖον δὲ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Τὸ ἄρθρον 60 ἐπομένως διαγράφει ὑποχρέωσιν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

δ) Τὸ ἄρθρον 61 ποὺ ἀπαιτεῖ τὴν ὑπαρξίν ὀργανικοῦ ἢ εἰδικοῦ νόμου διὰ τὴν παροχὴν καὶ τὴν ἐγγραφὴν πιστώσεως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ διὰ μισθόν, σύνταξιν, χορηγίαν ἢ ἀμοιβήν. Περιορίζει ἐπομένως τὴν δημοσιονομικὴν πρωτοβουλίαν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐγγραφὴν πιστώσεως εἰς τὸν προϋπολογισμὸν διὰ τοιαύτας δαπάνας ἄνευ εἰδικοῦ ἢ ὀργανικοῦ νόμου.

Ἐπιπροσθέτως τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας τοῦ 1927 προσέθεσε καὶ ἄλλας σχετικὰς διατάξεις, αἵτινες καὶ μετὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ ἐπαναφορὰν τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911 διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ δυνάμει τῆς Ζ' Συντακτικῆς πράξεως τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1935.

Οὕτω: 1) διὰ τοῦ ἁρθρου 29 τοῦ Συντάγματος τούτου καθωρίσθη ὅτι ἀπᾶσα πρότασις νόμου, ὑποβαλλομένη ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν καὶ συνεπαγομένη δαπάνην ἢ μείωσιν τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ, πρέπει νὰ συνοδεύηται

ἀπὸ ἐκθεσιν περὶ τοῦ τρόπου τῆς καλύψεώς της, ὑπογεγραμμένην ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν καὶ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Τὸ ἄρθρον 29 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927 ἀποτελεῖ καὶ τοῦτο περιορισμὸν τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὰς προτάσεις νόμων, συνεπαγομένων δαπάνην ἢ μείωσιν τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ, δι' ἧς ἀπαιτεῖται σχετικὴ ἐκθεσις τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ Βουλὴ δὲν δικαιούται νὰ ζητήσῃ: α) κατάργησιν ἢ ἐλάττωσιν τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὧν ἡ ἀναγραφή στηρίζεται εἰς νόμους καὶ β) δὲν δικαιούται νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐγκρισιν ἢ νὰ ἀρνηθῇ τὰς πιστώσεις τοῦ προϋπολογισμοῦ τὰς ἀφορώσας εἰς τὰς νόμῳ ἀναγκαίας δαπάνας κατὰ τε τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσὸν τοῦ ἐξόδου: π. χ. ἀναγκαῖαι πιστώσεις πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς λειτουργίας δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἢ ἐξουσιῶν, ὡς τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ἐκτελ. ἐξουσίας κ.τ.λ.

Ἐχομεν λοιπὸν ἐδῶ ἄμεσον περιορισμὸν προφυλάσσοντα ἀπὸ τυχόν ἰδιοτροπίας τῆς Βουλῆς.

Ὑπάρχουν ὅμως κατ' ἄλλα Συντάγματα καὶ ἔμμεσοι περιορισμοὶ πρὸς τοῦτο π.χ. καθορισμὸς διὰ τὴν ψήφισιν ἐξόδων τινῶν εἰδικῆς διαδικασίας, ὡς π λ ε ι ο ψ η φ ί α κατὰ τὴν ψήφισιν ἀνωτέρα τῆς ἀπλῆς τοιαύτης, ἀπαγόρευσις (veto) τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ὡς τοῦ Προέδρου, ὡς ἀνωτέρω, τῆς Βορειοαμερικανικῆς Συμπολιτείας, προηγουμένη συμβουλή τῶν ἐκλογέων διὰ δημοψήφισματος κ.τ.λ. Ἐν δευτέρᾳ παραγράφῳ τὸ αὐτὸ ἄρθρον ἐπάχεται:

«Ὁ ὕδემία πρότασις ἀφορῶσα αὐξήσιν τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ μισθοδοσίαν ἢ σύνταξιν ἢ ἐν γένει πρὸς ὄφελος προσώπου, προέρχεται ἐκ τῆς Βουλῆς ἢ Γερουσίας» (δηλ. ἀντιγράφει τὴν διάταξιν τοῦ ἁρθροῦ 24 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911).

Ὅλαι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἀποτελοῦν περιορισμοὺς τῆς δημοσιονομικῆς πρωτοβουλίας τῆς Βουλῆς, ἀλλ' ἐν τισι καὶ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς ἐν τούτῳ ἀρμοδιότητος τῶν δύο τούτων ἐξουσιῶν.

Συμπληρωματικῶς πρὸς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τὸ ἄρθρον 49 παραγρ. 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Συντάγματος ἐπιβάλλει ὅπως «πᾶσα πρότασις νόμου, συνεπαγομένη ἐπιβάρυνσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐφ' ὅσον μὲν ὑποβάλλεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν, ἀν δὲν συνοδεύηται ἀπὸ ἐκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου, καθορίζουσιν τὴν συνεπαγομένην δαπάνην, ἐφ' ὅσον δὲ ὑποβάλλεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς πρὸ πάσης συζητήσεως διαβιβάζεται εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον, ὑποχρεούμενον νὰ ὑποβάλλῃ τὴν σχετικὴν ἐκθεσὶν τοῦ ἐντὸς 10 ἡμερῶν.

Κατὰ τὴν γ' δὲ παράγραφον τοῦ ἰδίου ἁρθροῦ «προτάσεις νόμου σκοποῦσαι τὴν τροποποίησιν τῶν περὶ συντάξεων νόμων ἢ ἀπονομὴν συντά-

ξεως, ἥ ἀναγνώρισιν ὑπερσεσίας ὡς παρεχούσης τοιοῦτον δικαίωμα, ὑποβάλλονται μόνον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Αἱ τοιαῦται δὲ προτάσεις περὶ συντάξεων πρέπει νὰ εἶναι εἰδικαί, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς ἀναγραφῆς διατάξεων περὶ συντάξεως εἰς νόμους σκοποῦντας τὴν ρύθμισιν ἄλλων θεμάτων.

Ἐπομένως ἡ Βουλὴ περιορίζεται καὶ ἐν τούτῳ, ἐξαρτωμένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοιούτων προτάσεων ἀπὸ τὴν τήρησιν τῶν ἀνωτέρω προϋποθέσεων.

Οἱ περιορισμοὶ οὗτοι τῆς δημοσιονομικῆς πρωτοβουλίας τῆς Κυβερνήσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Κοινοβουλίου ἀφ' ἑτέρου σκοποῦσι νὰ κατοχυρώσωσι τὴν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς Ὑπουργὸν κατ' ἐξοχὴν τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ εἰς τὰ νεώτερα δημοκρατικὰ πολιτεύματα, ἀπέναντι τῆς Βουλῆς, ὅσον καὶ ἐναντι ἀξιώσεων τῶν ἄλλων συναδέλφων του.

Ἐκ τοῦ λόγου τούτου εἰς τὰ νεώτερα δημοκρατικὰ κράτη ἐγένετο δεκτὸν ὅτι ἐπέμβασις τοῦ Κοινοβουλίου ἐκδηλουμένη διὰ δικαιώματος προτάσεως αὐξήσεως τῶν πιστώσεων, ἥτις ἀπετέλει εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθὸν κανόνα ἐπεμβάσεως συγχῆς εἰς ἀλλότρια καθήκοντα δὲν δύναται σήμερον νὰ εὐσταθήσῃ.

Καὶ ναὶ μὲν εἰς παλαιότερα Συντάγματα ἄλλων Κρατῶν ὡς καὶ εἰς τὸ Σύνταγμα τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς τοῦ 1787 καὶ εἰς Γαλλικὰ Συντάγματα τῆς 18ης ἑκατονταετηρίδος ἀνεγράφετο ὁ κανὼν ὅτι οἱ βουλευταὶ ἐδικαιοῦντο νὰ ὑποβάλλωσι προτάσεις δαπανῶν καὶ νὰ ἐπιζητῶσι καὶ αἰξήσιν τῶν πιστώσεων, ἀλλὰ τοῦτο φαίνεται ἐπεβλήθη ἐκ τῆς ἀνάγκης περιστολῆς σπατάλης τοῦ δημοσίου χρήματος τὴν ὁποίαν εἶχον ἐπιφέρει εἰς τὰς ἀνατραπέσσας ἀπολυταρχικὰς μοναρχίας αἱ Κυβερνήσεις αὐτῶν, εἰς τὰς ὁποίας οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἠδύναντο καὶ ἐὰν ἤθελον νὰ περιστέλλωσι τὰς δαπανηρὰς ἰδιοτροπίας τῶν μοναρχῶν.

Ἐνόμισαν λοιπὸν ὅτι ἐὰν ἐτίθετο εἰς τὸ Σύνταγμα διάταξις, δι' ἧς νὰ ἀναγνωρισθῇ τοιαύτη, ὡς ἡ ἀνωτέρω δημοσιονομικὴ ἐξουσία μόνον εἰς τὴν Βουλὴν, θὰ ἐξησφαλίζετο μεγαλυτέρα τάξις εἰς τὰ δημόσια οἰκονομικά, διότι ὑπετίθετο ὅτι οἱ πληρεξούσιοι τοῦ λαοῦ δὲν ἠδύναντο νὰ προτείνωσιν εἰς τὰς Συνελεύσεις δαπάνας προκαλούσας διασπάθισιν τοῦ δημοσίου χρήματος, καὶ συνεπαγομένης μοιραίως τὴν ἐπιβολὴν νέων φόρων, τοὺς ὁποίους θὰ ἀπέστεργον οἱ φορολογούμενοι πολῖται, διὰ τῆς ψήφου τῶν ὁποίων ἐξελέγοντο οἱ βουλευταί.

Ἄλλ' ἐπῆλθε μετ' οὐ πολὺ τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα καὶ τὸ πλεῖστον τῶν προϋπολογισμῶν τῶν κρατῶν τούτων κατέλιπεν ἑλλείμματα σοβαρά, διότι αἱ πολιτικαὶ ἐν γένει Συνελεύσεις, ἀποτελοῦσαι πολυμελῆ σώματα καὶ εὐρισκόμεναι συνήθως πρὸ ἀξιώσεων μεγάλων Ἐνώσεων συμφερόντων, δὲν δύνανται παρὰ νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὰς διατυπουμένας ὁμαδικὰς ταύτας ἀξιώ-

σεις τῶν ἐκλογέων αὐτῶν. δι' ὧν ἐπέρχεται μοιραίως αὐξήσις τῶν δαπανῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Διὰ τοῦτο ὁ κύκλος τῆς ἐνεργείας τῶν Κοινοβουλίῶν ἐθεωρήθη ὀρθότερον νὰ περιορίζεται εἰς τὴν ἀποδοχὴν ἢ τὴν ἄρνησιν προτάσεων περὶ δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ εὐθὺνη τότε μόνον δύναται νὰ ὑφίσταται σοβαρῶς ἐὰν στηρίζεται εἰς ἓν πρόσωπον ἢ εἰς ὀλίγα τοιαῦτα. Ὁ ἀπαραίτητος ἔλεγχος τοῦ Κοινοβουλίου πρέπει νὰ εἶναι μόνον ἔλεγχος καὶ οὐχὶ ὑποκατάστασις ἐνεργείας, ἀνηκούσης εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν καὶ δὴ προκειμένου περὶ δημοσίων δαπανῶν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὀφείλοντα νὰ ἐπαγγρυπῶν, οὕτως ὥστε αὐταὶ νὰ μὴ ὑπερβαίνωσι τὰς οἰκονομικὰς δυνάμεις τοῦ Κράτους καὶ νὰ διακινδυνεύωσι τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ. Κατὰ τὴν ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ συζητήσιν τῶν ἐσόδων καὶ τῶν πιστώσεων τῶν ἀναγεγραμμένων εἰς τοὺς Προϋπολογισμοὺς ἐξόδων τῶν διαφόρων κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν, οἱ βουλευταὶ θὰ ἔχωσι τὴν εὐκαιρίαν νὰ καταστήσωσι γνωστὰς εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰς ἀντιρρήσεις, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπιθυμίας τῶν ἐκλογέων των, ἢ καὶ τὴν γνώμην αὐτῶν περὶ ὀργανώσεως ἢ μεταρρυθμίσεως τῆς λειτουργίας τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν.

Ἐπομένως τὸ Ἑλληνικὸν Κοινοβούλιον, δύναται βέβαια παρ' ἡμῖν νὰ τροποποιήσῃ τὸν προϋπολογισμὸν, ὅπως καὶ κάθε ἄλλον νόμον, περιοριζόμενον ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δικαιώματός του τοῦτου ὑπὸ τῶν εἰς τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα τῶν Ἑλληνικῶν Συνταγμάτων τοῦ 1911 καὶ 1927 τεθέντων περιορισμῶν καὶ δὴ εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα:

Ἐχει δικαίωμα νὰ τροποποιήσῃ τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγεγραμμένα ἔσοδα εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν α) ἔσοδόν τι δὲν στηρίζεται ἐπὶ σχετικοῦ νόμου, καὶ) ὅσον θὰ ἀντέκειτο εἰς τὸ Σύνταγμα ἢ ἀναγραφὴ τοιούτου ἐσόδου καὶ ἀναγραφόμενον ἀκόμη δὲν θὰ ἠδύνετο νὰ εἰσπραχθῇ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως ὀργάνων, ὑπεχόντων καὶ ποινικὴν ἀκόμη εὐθύνην, β) δικαιούται νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν τροποποίησιν τῶν προβλεπομένων ποσῶν, ἐφ' ὅσον ἤθελε πεισθῇ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἢ τῆς οἰκείας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς παρατιθεμένων στοιχείων, ὅτι ἡ ἐκτίμησις τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν ἐσόδου τινὸς δὲν στηρίζεται εἰς τὰ πράγματα καὶ ἐπομένως ἐπιβάλλεται τροποποίησις αὐτῆς καὶ γ) δύναται ν' ἄρνηθῇ τὴν ἔγκρισιν αὐτοῦ ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τὸ ἀφορῶν εἰς μὴ ἀναγκαῖα ὑπὸ νομικὴν ἐπὶ τῶν ἔσοδα, ὅχι ὅμως καὶ διὰ τὰ ἀναγκαῖα τοιαῦτα, τὰ στηριζόμενα ἐπὶ νόμων.

Ὡς π ρ ὸς τ ᾶ ἔ ξ ο δ α: Ἐχει δικαίωμα τροποποιήσεως τῶν καθαρῶς ἐκτιμητικῶν πιστώσεων. ὁπότε εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐναπόκειται νὰ ἀποδεχθῇ ἢ μὴ τὰς γενόμενας τροποποιήσεις. Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὰς περιριστικὰς πιστώσεις, τοὔτέστιν τὰς στηριζόμενας εἰς νόμους, ρητῶς ὀρίζοντας καὶ τὸ ποσὸν τῆς δαπάνης, ὁπότε καὶ ἡ ἀναγραφὴ αὐτῶν ἐν τῷ προϋ-

πολογισμῶ εἶναι ὑποχρεωτική, τὸ Κοινοβούλιον ὑποχρεοῦται νὰ ἐγκρίνῃ ταύτας ὡς δαπάνας ἀναγκαίας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων, μὴ δικαιούμενον ἀμέσως ἢ ἐμμέσως (διὰ τῆς μὲν ψηφίσεως δηλ. τῆς ἀναγκαίας πιστώσεως) νὰ ἀναστείλῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων, διότι τοιαύτη ἀναστολὴ μόνον διὰ τῆς ψηφίσεως νεωτέρου νόμου δύναται νὰ ἐπέλθῃ καὶ ὄχι διὰ τοῦ ἰδιορρύθμου νόμου ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ὅμοιως δὲν δικαιοῦται τὸ Κοινοβούλιον ν' ἀρνηθῇ τὴν ψήφισιν πιστώσεων πρὸς ἐκπλήρωσιν συμβατικῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Κράτους.

Δικαιοῦται μόνον νὰ ἀρνηθῇ τὴν ψήφισιν τῶν ἀπλῶς δι' ὠφελίμους δαπάνας ἀναγεγραμμένων πιστώσεων.

Αἱ ψηφιζόμεναι ἀφ' ἐτέρου ὑπὸ τῆς Βουλῆς πιστώσεις δὲν ἔχουσιν ὑποχρεωτικὸν χαρακτῆρα διὰ τὸν Ὑπουργόν, ἐπιβολῆς δηλαδὴ ἐκτελέσεως δαπάνης τινὸς μέχρι τοῦ συνόλου τοῦ ἀναγραφομένου ποσοῦ κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην. Ἡ ἀντίθετος ἀντίληψις θὰ ἐδημιούργει ἐν τῇ πράξει σπατάλην, ἐὰν μὴ τι ἄλλα.

Ἐπομένως ἡ πίστωσης ἡ ψηφιζομένη θεωρεῖται ὅτι ἀποτελεῖ ἀπλὴν ἐξουσιοδότησιν πρὸς τὸν οἰκεῖον Ὑπουργόν νὰ ἐνεργήσῃ δαπάνην τινὰ μέχρις ὀρισμένου ποσοῦ καὶ ὄχι ὑποχρέωσιν ἢ διαταγὴν ἐνεργείας ταύτης. Ἡ γνώμη περὶ ὑποχρεωτικοῦ τῆς διαθέσεως τοῦ συνόλου τῆς πιστώσεως ἀπετέλει συνέπειαν δημοκρατικῶν δῆθεν ἰδεῶν, αἵτινες ἀπέβλεπον εἰς τὴν ἐκλογικὴν διαφῆμιν τῶν ὑποστηριζόντων ταύτην πληρεξουσίων τοῦ λαοῦ.

Συμπερασματικῶς λοιπὸν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι τὸ Κοινοβούλιον ἐν Ἑλλάδι, ἀπὸ συνταγματικῆς ἀπόψεως, ἐφ' ὅσον ὁ ὑποβληθεὶς εἰς αὐτὸ προϋπολογισμὸς στηρίζεται ἐπὶ τῆς κειμένης νομοθεσίας τῆς ἀφορώσης τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ Κράτους, δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν ψήφισιν αὐτοῦ, διότι ἡ τοιαύτη ὑποχρέωσις αὐτοῦ ἐπιβάλλεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος τοῦ 1911 ἐπιτάσσοντος ὅτι «ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν ἐτησίαν τακτικὴν σύνοδον αὐτῆς ψήφίζει διὰ τὸ ἐπόμενον οἰκονομικὸν ἔτος τὸν προϋπολογισμόν».

Τὸ Κοινοβούλιον δὲν δύναται παρ' ἡμῖν οὔτε ἐν τῷ συνόλῳ του νὰ ἀπορρίψῃ τὸν ὑποβληθέντα εἰς αὐτὸ προϋπολογισμόν, διότι ἄλλως θὰ ἐσταμάτα τὴν Κρατικὴν ζωὴν καὶ θὰ ἀνέστελλε πληρωμὰς ἐπιτακτικῶς καθοριζομένας ἀπὸ τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους (π.χ. πληρωμὰς μισθῶν, συντάξεων) ματαιοῦν ἀφ' ἐτέρου καὶ τὴν εἰσπραξὶν ἐσόδων στηριζομένων ἐπὶ νόμων, καὶ ἀχρηστεῖν αὐτοὺς διὰ τῆς ἀρνήσεως τῆς ψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, δι' οὗ καὶ μόνον παρέχεται ἡ ἐξουσιοδότησις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν νὰ εἰσπράξῃ τὰ ὑπὸ νόμων προβλεπόμενα ἔσοδα καὶ νὰ πληρώσῃ τὰ ὑπὸ νόμων ἐπίσης ἢ Συμβάσεων προβλεπόμενα ἔξοδα.

Ἀπὸ πολιτικῆς ὁμως ἀπόψεως δύναται ν' ἀπορρίψῃ αὐτόν, ἐκφράζον οὕτω τὴν ἑλλειψὶν ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅποτε θὰ ἔχωμεν

παραίτησιν τῆς Κυβερνήσεως, ἢ διάλυσιν τῆς Βουλῆς, μὴ ὑφισταμένης ἐτέρας τινὸς κυρώσεως διὰ τὴν τοιαύτην ἄρνησιν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεων τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, τῶν ἐκπροσώπων τοῦ λαοῦ Βουλευτῶν λογοδοτούντων μόνον εἰς αὐτὸν κατὰ τὰς ἐπακολουθούσας τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς νέας ἐκλογάς.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου σημειοῦμεν ὅτι ἀπὸ τὴν Κοινοβουλευτικὴν ἱστορίαν τὴν σχετικὴν μὲ τοὺς Ἑλληνικοὺς προϋπολογισμοὺς, δὲν ἐδημιουργήθη ζήτημα ἀπορρίψεως προϋπολογισμοῦ τινος, ἢ διότι δὲν ἐτέθη ποτὲ τοιοῦτο ζήτημα, ἢ διότι δὲν ἐδόθη εὐκαιρία πρὸς τοῦτο, λόγῳ τῆς κατὰ κανόνα βραδείας ὑποβολῆς καὶ ἔτι βραδυτέρας ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε ἡ διαχείρισις τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ οὗτος νὰ εὑρίσκεται συνήθως περὶ τὸ τέλος αὐτοῦ.

Β'.

ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ, ΗΝ. ΠΟΛ. ΤΗΣ Β. ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ι. Παρ' ἡμῖν εἰσέχθη ἡδὴ ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1946—1947 τὸ ἐν Ἀγγλίᾳ, Ἑνωμέναις Πολιτείαις τῆς Β. Ἀμερικῆς καὶ Ἰρλανδίᾳ ἰσχύον λογιστικὸν σύστημα τῆς διαχειρίσεως. ἀντὶ τοῦ ἄχρι τότε ἰσχύσαντος συστήματος τῶν λογαριασμῶν τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ὑπολοίπων, τὸ ὁποῖον εἶχεν εἰσαχθῆ διὰ τοῦ νόμου 6254 τοῦ 1934. Ἀρ' ἐτέρου διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 575 τῆς 31-3-1948 Νομ. Δ/τος, καθωρίσθη ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1948—1949 ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους ἡ 1η Ἰουλίου (ὡς δηλ. καὶ ἐν ταῖς Ἑνωμ. Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς) καὶ λήξεως ἡ 30η Ἰουνίου τοῦ ἐπομένου ἔτους, ἀντὶ τῆς 1ης Ἀπριλίου μέχρι 31 Μαρτίου τοῦ ἐπομένου ἔτους, ὡς εἶχε θεσπισθῇ διὰ τοῦ νόμ. 1555 τοῦ 1918.

Ὁ Προϋπολογισμὸς ἐκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους, ὡς γνωστόν, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀρχῆς τῆς προσωπικότητος αὐτοῦ καὶ χάριν τῆς σαφηνείας καὶ ἀκριβείας αὐτοῦ δέον, νὰ περιλαμβάνῃ τὰ εἰς τὴν ἐνιαυσίαν χρονικὴν διάρκειαν αὐτοῦ ἐμπίπτοντα ἔσοδα καὶ ἔξοδα καὶ ὅχι καὶ ἔσοδα τῶν ὁποίων ἡ βεβαίωσις, ἡ ἔξοδα τῶν ὁποίων ἡ ἐγκρισίς καὶ ἀνάληψις ἐπραγματοποιήθη εἰς προγενέστερα ἔτη.

Πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀρχῆς ταύτης τῆς προσωπικότητος αἱ δημοσιολογιστικαὶ νομοθεσίαι κρατῶν τινων παρατείνουν τὴν χρονικὴν διάρκειαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, τῆς ἐνιαυσίας δηλ. χρονικῆς διαρκείας ἐντὸς τῆς ὁποίας πραγματοποιοῦνται αἱ διαχειριστικαὶ πράξεις τοῦ δημοσίου (εἰσπραξίς καὶ πληρωμὴ δημ. χρημάτων—διαχειρίσεις ὑλικοῦ τοῦ Δημοσίου) ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἐντὸς τῆς παρατάσεως ταύτης πραγματοποιηθῇ ἡ εἰσπραξίς ἐσόδων βεβαιωθέντων μὲν, ἀλλὰ μὴ εἰσπραχθέντων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, ὡς καὶ ἡ πληρωμὴ ἀναληφθεισῶν μὲν δαπανῶν, ἀλλὰ μὴ πληρωθεισῶν κατὰ τὸ ἐν λόγῳ ἔτος (Γαλλία, Βέλγιον καὶ παρ' ἡμῖν μέχρι καὶ τοῦ οἴκον. ἔτους 1934—35 σύστημα χροῆσεως).

Ἄλλαι πάλιν νομοθεσίαι ἐθέσπισαν τὸ σύστημα τῶν λογαριασμῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ὑπολοίπων, καθ' ὃ τὰ μὲν ἔσοδα ἅτινα ἐβεβαιώθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, ἀλλὰ δὲν εἰσπραχθήσαν κατ' αὐτὴν, μετὰ φέρονται εἰς ἴδιον λογαριασμὸν, τὸν λογαριασμὸν τῶν ἐνεργητικῶν (ἡ εἰσπραχτέων) ὑπολοίπων, τὰ δ' ἔξοδα ὅσα ἀνελήφθησαν ἐντὸς ὠρισμένου οἰκονομικοῦ ἔτους ἀλλὰ δὲν ἐπληρώθησαν κατ' αὐτό, μεταφέρονται πάλιν εἰς ἴδιον λογαριασμὸν τῶν παθητικῶν (ἡ πλη-

ρωτέων) υπολοίπων (ὡς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ παρ' ἡμῶν μέχρι τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1945—46).

Ἄλλαι τέλος νομοθεσίαι καθορίζουν διάρκειαν οἴκον. ἔτους δωδεκάμηνον. ἄνευ παρατάσεως αὐτοῦ, ἀλλὰ μετὰ περιόδου τακτοποιήσεων τῶν ἐγγραφῶν. καθ' ἣν περίοδον ἐπιτρέπεται καὶ νὰ ἐνεργηθῶσιν δαπάναι ἀναφερόμεναι εἰς ὑποχρεώσεις ἀναληφθείσας πρὸ τοῦ νέου οἰκονομικοῦ ἔτους (ὡς ἐν Γερμανίᾳ, Ἰαπωνίᾳ, Ἰνδίαῖς, Σουηδίᾳ).

Τίς ἡ ἔννοια τοῦ λογιστικοῦ συστήματος τῆς διαχειρίσεως, ὡς τοῦτο ἐφαρμόζεται ἐν Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς καὶ Ἀγγλίᾳ, ὁποθεν μεταφερθὲν ἰσχύει ἤδη καὶ παρ' ἡμῶν;

Τὸ οἰκονομικὸν ἔτος, ὡς γνωστὸν, εἶναι ἡ περίοδος καθ' ἣν δημιουργοῦνται εἰς ὄφελος τοῦ Κράτους δικαιώματα ἢ ἀντιστοίχως ὑποχρεώσεις εἰς βάρος αὐτοῦ.

Πῶς θὰ τηρηθῶσιν ἡδη οἱ σχετικοὶ λογαριασμοὶ κατὰ τὸ λογιστικὸν σύστημα τῆς διαχειρίσεως;

Τὸ σύστημα τοῦτο εἴθισται νὰ ἀποκαλεῖται καὶ σύστημα ταμειακοῦ προϋπολογισμοῦ, οὐχὶ ὀρθῶς, διότι αἱ ἔννοιαι προϋπολογισμὸς καὶ Ταμεῖον εἶναι ὅλως ἀντίθετοι, διότι ὁ μὲν Προϋπολογισμὸς ἔχει τὴν ἔννοιαν προβλέψεως τῶν μελλόντων νὰ πραγματοποιηθῶσιν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, τὰ ὁποῖα ἐνδέχεται καὶ νὰ μὴ ἐπαληθεύσωσιν καὶ ἐπομένως καὶ τὸ λογιστικὸν αὐτοῦ δὲν περιέχει μόνον τὰς ὑλικὰς κινήσεις τῶν κεφαλαίων (πράξεις εἰσπράξεως καὶ πράξεις πληρωμῆς) ἀλλὰ καὶ τὸ λογιστικὸν τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων τῶν παραχθειςῶν κατὰ τὸ ἔτος τῆς ἰσχύος του, ἐνῷ τὸ ταμεῖον ἐμφανίζει πραγματικὴν κατάστασιν. ἀφωρῶσαν τὸ παρελθὸν ἢ τὸ παρόν, ἔσοδα δηλ. καὶ ἐξοδα πραγματοποιηθέντα.

Κατὰ τὸ διαχειριστικὸν σύστημα οἱ σχετικοὶ λογαριασμοὶ κλείονται εἰς τὸ τέλος τοῦ οἴκον. ἔτους, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ ἔχῃ τις τὰ ἀποτελέσματα ὅλων των εἰσπράξεων καὶ ὅλων τῶν πληρωμῶν, ὅσων δηλ. ἔλαβον χώραν κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ ἄνευ διακρίσεως ἐὰν ἀναφέρονται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν εἰς ὃν τὸ ἔτος τοῦτο δίδει τὸ ὄνομα του ἢ ἀνάγονται εἰς προϋπολογισμοὺς προηγουμένων ἐτῶν.

Ποῖαι αἱ διαφοραὶ μεταξὺ λογαριασμῶν διαχειρίσεως καὶ λογαριασμῶν χρήσεως;

Οἱ λογαριασμοὶ διαχειρίσεως ἀποτελοῦσι λογαριασμοὺς ταμείου, ἔσοδα δηλ. καὶ ἐξοδα πραγματοποιηθέντα. Ἀντιθέτως οἱ λογαριασμοὶ χρήσεως ἐνδεικνύουσι τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον διεξήχθη ἡ διοίκησις τῆς δημοσίας περιουσίας εἶναι, δηλ. λογαριασμοὶ ἠθικοί, μὴ φροντίζοντες τόσον διὰ τὰς ὑλικὰς πράξεις τῶν εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν, ὅσον διὰ τὸν τρόπον τῆς βεβαιώσεως τῶν ἐσόδων καὶ διὰ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως τῶν πιστώσεων.

Τίνα γενικώτερον τὰ πλεονεκτήματα καὶ τίνα τὰ μειονεκτήματα τοῦ Λογιστικοῦ συστήματος τῆς διαχειρίσεως;

Α'. Πλεονεκτήματα

α) Ἡ ἀπλότης, διότι δι' αὐτοῦ ἐξάγει τις εὐκόλως καὶ ἀμέσως ἀποτελέσματα, ἀρκεῖ νὰ προσθέσῃ τις ἀφ' ἐνὸς τὴν στήλην τῶν ἐσόδων καὶ τὴν στήλην τῶν ἐξόδων καὶ νὰ συγκρίνῃ τὰς 2 ταύτας ἀθροίσεις.

β) Ἡ ταχύτης εἰς τὸ κλείσιμον τῶν λογαριασμῶν, ἥς ἔνεκα μᾶς δίδει πληροφορίας σαφεῖς διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ Ταμείου, ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ ὧς ἄνω ἀθροίσματος τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων γνωρίζομεν τί εἰσέπραξε τοῦτο, τί ἐπλήρωσε καὶ τί ὑπολείπεται παρ' αὐτῷ, ἐὰν ἐννοεῖται εἰσέπραξε περισσότερα τῶν ὧν ἐπλήρωσεν.

Κατ' ἀρχὴν τοῦ δημοσιονομικοῦ ἡμῶν δικαίου πάντες οἱ ὑπόλογοι διαχειρισταὶ δέον νὰ τηρῶσι τοὺς λογαριασμοὺς αὐτῶν κατὰ διαχείρισιν, τῆς διαχειρίσεως περιλαμβανούσης ὅλας τὰς ταμειακὰς πράξεις ἀπὸ 1ης Ἰουλίου μέχρι 30ῆς Ἰουνίου τοῦ ἐπομένου ἔτους, δηλ. μετρητὰ εἰς τὸ ταμεῖον κατὰ τὴν 1ην Ἰουλίου, εἰσπράξεις καὶ πληρωμὰς κατὰ ἡμερολογιακὴν συνέχειαν πραγματοποιηθείσας καὶ ὑπόλοιπον τὴν 30ὴν Ἰουνίου.

γ) Ἡ δυνατότης τῆς παροχῆς σαφῶν πληροφοριῶν διὰ τὰς οἰκονομικὰς πράξεις τοῦ λήξαντος ἔτους εὐθὺς μετὰ τὴν λῆξιν αὐτοῦ, τῶν πράξεων ὅμως ἐκείνων αἵτινες κατέληξαν εἰς εἰσπραξίν χρημάτων ἢ εἰς πληρωμὴν καί,

δ) Ἡ παροχὴ στοιχείων λίαν προσφάτων διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ νέου οἰκονομικοῦ ἔτους.

Β'. Μειονεκτήματα

α) Ἐὰν οἱ λογαριασμοὶ διαχειρίσεως πληροφορῶσιν ἐπὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Ταμείου, δὲν διαφωτίζουν ὅμως καὶ ἐπὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν, μὴ ἐμφανίζοντες τὰ πραγματικὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ, διότι μὲ τὴν λῆξιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους δὲν ἔχουσιν συμπληρωθῆ ὅλαι αἱ γενεσιουργοὶ ἀπαιτήσεων πράξεις, αἱ ὁποῖαι θὰ καταλήξουν εἰς ἔσοδον, καὶ δὲν ἔχουσιν ἐκπληρωθῆ καὶ ὅλαι αἱ γενεσιουργοὶ χρεῶν πράξεις αἱ ὁποῖαι θὰ καταλήξουν εἰς ἔξοδον δημοσίου χρήματος καὶ αἵτινες πράξεις εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ μεταβάλουν οὐσιωδῶς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν.

Δὲν παρέχουσι συνεπῶς πληροφορίας ἐπὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ τῆς δημοσίας περιουσίας κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος, ἀλλὰ μόνον διὰ τὰς εἰσπράξεις καὶ τὰς πληρωμὰς, ἐφαρμοζόμενοι οὕτω μόνον ἐπὶ κινήσεως χρημάτων.

β) Δὲν ταξινομοῦσι κατὰ λογικὸν τρόπον τὰς ἐνεργηθείσας πράξεις εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπέρχωνται εἰλικρινεῖς προσεγγίσεις καί,

γ) Δύνανται διὰ σκοπίμου βραδύτητος τῶν πληρωμῶν ἢ τῶν εἰσπράξεων νὰ ἐπιφέρωσι παραποίησιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ἐπομένως καταλήγομεν εἰς τὸ γενικώτερον συμπέρασμα ὅτι ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ συστήματος τῆς διαχειρίσεως δὲν καταδεικνύονται ἀκριβῶς καὶ σαφῶς τὰ δικαιώματα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις ἐκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους, (ὡς συμβαίνει εἰς τὰ ἄλλα δύο συστήματα χρήσεως καὶ ἐνεργητικῶν-παθητικῶν ὑπολοίπων), δὲν παρέχονται ἀκριβῆ πορίσματα, ἅτε μὴ ἐφαρμοζομένης τῆς ἀρχῆς τῆς προσωπικότητος ἐκάστου Προϋπολογισμοῦ, ἐνῶ ἐξ ἄλλου τὰ ἐμφανιζόμενα ἀποτελέσματα εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν τῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους εἶναι ἐπιδεκτικὰ αὐξομειώσεων, ἐξαρτωμένων ἐκ τυχαίων ὧως περιστατικῶν, περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔτους λαμβανόντων χώραν.

Ἡ ἀκριβής σύγκρισις ἐπομένως μεταξὺ τῶν λογαριασμῶν πλειόνων ἐτῶν καθίσταται ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγων ἂν μὴ ἀδύνατος, λίαν δυσχερὴς διότι διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀφαιρεθῶσιν ἐξ ἐκάστου τῶν ἐτῶν τούτων ὅλαι αἱ οἰκονομικαὶ πράξεις διὰ τὰς ὁποίας δὲν εὐθύνεται τὸ τρέχον οἰκονομικὸν ἔτος, ἀλλὰ τὰς ὁποίας ἐτακτοποίησε διὰ λογαριασμὸν παρελθόντων ἐτῶν, νὰ ἐκπεσθῶσι δηλ. ἐξ αὐτοῦ τὰ εἰσπρακτέα καὶ πληρωτέα ὑπόλοιπα τῶν προγενεστέρων ἐτῶν, καὶ οὕτω πως καὶ ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τῆς ἐφαρμοσθείσης οἰκονομικῆς πολιτικῆς ὑπὸ τῶν διαδεχθεισῶν ἀλλήλας Κυβερνήσεων τῶν συναφῶν ἐτῶν, καθίσταται δυσχερὴς διότι μία Κυβέρνησις ἐπωφελομένη τῆς μὴ ἐπιτεύξεως τῆς ἀρχῆς τῆς προσωπικότητος τοῦ προϋπολογισμοῦ, δύναται, ἐὰν ἐξήντησεν τὰς πιστώσεις τοῦ ἐν ἰσχύι προϋπολογισμοῦ, νὰ ἐξακολουθῇ δαπανῶσα, ἐπιβραδύνουσα τὴν πληρωμὴν μέχρι τοῦ προσεχοῦς οἰκονομικοῦ ἔτους, τὸ ὅποιον θὰ εὐρεθῇ οὕτω μοιραῖως ἐπιβεβαρυμένον δι' ὑποχρεώσεων προερχομένων ἐκ προηγουμένων ἐτῶν καὶ διὰ δαπάνας ἱσως ἀνωμάλως ἐνεργηθείσας.

Ἄλλ' ἔτι πλέον καὶ ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν προβλεπομένων ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ δύναται μία Κυβέρνησις διὰ νὰ ἐμφανίσῃ ἰσοζύγιον, ἢ διὰ νὰ μειώσῃ τὸ προβλεπόμενον ἔλλειμμα ἐν τῇ καταρτίσει αὐτοῦ νὰ ἀναγράψῃ ἔσοδα ἅτινα νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσπραχθῶσι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, ὅπερ ἀφορᾷ ὁ ὑπὸ κατάρτισιν προϋπολογισμὸς ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀρχὰς ἢ καὶ βραδύτερον τοῦ ἐπομένου οἰκονομικοῦ ἔτους, ἢ ἀντιθέτως νὰ μὴ καθορίσῃ τὸ ποσὸν πιστώσεώς τινος κατὰ τὰς ὑπαρχούσας προβλέψεις περὶ τῆς ἐκτάσεως δαπάνης, εἰς τρόπον ὥστε αὕτη ἐν ᾧ ἤρχισεν ἐκτελουμένη ἐντὸς τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους νὰ ἔλθῃ πρὸς πληρωμὴν κατὰ τμήμα αὐτῆς ἢ καὶ ὁλοκληρωτικῶς κατὰ τὸ ἐπόμενον οἰκονομικὸν ἔτος βάσει τοῦ εἰδικοῦ νόμου περὶ ἐξόδων παρελθόντων οἰκονομικῶν ἐτῶν, ἐμφανιζομένου οὕτω ὧως οἰκονομικοῦ τοῦ τυχῶν ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ λήξαντος οἰκονομικοῦ ἔτους ἢ μὲ μικρότερον ἔλλειμμα τοῦ πραγματικοῦ τοιοῦτου.

Ἐν Ἑνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς οἱ λογαριασμοὶ ἐξόδων τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους κλείουσι τὴν 30ὴν Ἰουνίου, τὴν τελευταίαν δηλ. ἡμέραν τῆς διαρκείας αὐτοῦ καὶ καμμία πληρωμὴ ἢ ὁποία τυχὸν ἐγένετο μετὰ τὴν ἡμέραν ταύτην δὲν θὰ ἰδύνατο νὰ περιληφθῇ εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ λήξαντος ἔτους.

Ἐν Ἀγγλίᾳ, χώρα ἐν ᾗ ἐπικρατεῖ μεγαλυτέρα εὐσυνειδησία καὶ ἀκρίβεια ἐν τῇ καταρτίσει τῶν προβλέψεων ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐνὸς οἰκονομικοῦ ἔτους, καταβάλλεται πάντοτε εἰλικρινὴς προσπάθεια ὥστε οἱ καταρτιζόμενοι προϋπολογισμοὶ νὰ μὴ περιέχωσι παρὰ μόνον τὰς ὑλικὰς ἐντὸς τῶν χρονικῶν ὁρίων τῆς δωδεκαμήνου διαρκείας αὐτοῦ ἐνεργητέας πράξεις ἐπὶ τε τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων αὐτοῦ, εἰς τρόπον ὥστε, ἐφαρμοζομένου κανονικῶς τοῦ συστήματος τῆς διαχειρίσεως, νὰ δύναιται ἡ διοίκησις νὰ δημοσιεύῃ διὰ τοῦ τύπου ἐντὸς τῶν πέντε πρώτων ἡμερῶν τοῦ νέου οἰκονομικοῦ ἔτους τὴν γενικὴν συνοπτικὴν κατάστασιν τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ λήξαντος οἰκονομικοῦ ἔτους.

Παρ' ἡμῖν, ὅπου λόγῳ τῶν ἀνωμάλων περιστάσεων τὰς ὁποίας διερχόμεθα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ τοιαύτη ἀκρίβεια εἰς τὰς προβλέψεις πρὸς μετριάσιν τῶν ἐκ τοῦ εἰσαχθέντος ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1946, (ἡμέρας ἐνάρξεως τότε τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους), λογιστικοῦ συστήματος τῆς διαχειρίσεως καὶ ἀνωτέρω ἐκτεθέντων μειονεκτημάτων, ἡ Γεν. Διεύθυνσις Δημοσ. Λογιστικοῦ διὰ τοῦ ὑπ' αὐτῆς καταρτισθέντος Νομοθ. Διατάγματος τῆς 10ης Μαΐου 1946 «περὶ διατάξεων τινῶν ἀφορωσῶν τὸ Δημόσιον Λογιστικὸν» προέβλεψε διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1ου αὐτοῦ, τὸν τρόπον τῆς ἐφεξῆς ἐμφανίσεως τῶν λογαριασμῶν τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ὑπολοίπων προηγούμενων οἰκονομικῶν ἐτῶν εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ νέου οἰκονομικοῦ ἔτους διὰ τῆς ἀναγωγῆς τῶν οἰκονομικῶν πράξεων ἐσόδων καὶ ἐξόδων παρελθόντων οἰκονομικῶν ἐτῶν εἰς τὰς διαφόρους οἰκονομικὰς χρονικὰς περιόδους πρὸς ἀκριβεστέραν ἔστω καὶ βραδείαν γνῶσιν τῶν οἰκονομικῶν ἀποτελεσμάτων διαχειρίσεως ἐκάστου παρελθόντος οἰκονομικοῦ ἔτους καὶ διαφύλαξιν ὡπωσδήποτε τῆς ἀρχῆς τῆς προσωπικότητος ἐκάστου προϋπολογισμοῦ.

Οὕτω διὰ τοῦ 3ου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 1ου τοῦ ὡς ἄνω Νομοθετικοῦ Διατάγματος, τροποποιηθείσης τῆς περὶ τοῦ τύπου τοῦ προϋπολογισμοῦ σχετικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου 6254 τοῦ 1934 «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων ΣΙΒ' καὶ 1555 «περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ» εἰς ἡχοῦ ΙΙΙ Κατηγορίαν ἐν τῇ καταρτίσει τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἐκ παρελθόντων οἰκονομικῶν ἐτῶν» ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐγγράφονται ὑπὸ ἴδιον Κεφάλαιον:

Ὡς πρὸς μὲν τὰ ἔσοδα: α) τὰ ἔσοδα ἅτινα προέρχονται ἐκ παρελθόντων οἰκονομικῶν ἐτῶν καὶ δὲν ἐβεβαιώθησαν εἰς τὸ οἰκονομικὸν ἔτος

εἰς δ' ἀνάγονται, ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἤδη βεβαιοῦνται καὶ β) τὰ εἰσπρακτέα ὑπόλοιπα ἄτινα κατέλειπε διακεκριμένως ἕκαστον οἰκονομικὸν ἔτος κατὰ τὸ κλείσιμον αὐτοῦ (ἐσόδων δηλ. βεβαιωθέντων μὲν, ἀλλὰ μὴ εἰσπραχθέντων.

Ὡς πρὸς δὲ τὰ ἔξοδα: α) τὰ ἐγκρινόμενα δι' εἰδικοῦ νόμου ἔξοδα ἄτινα ἐπραγματοποιήθησαν κατὰ τὰ παρελθόντα οἰκονομικὰ ἔτη, ἀλλὰ δὲν ἀνελήφθησαν αἱ ἐξ αὐτῶν ὑποχρεώσεις μέχρι τῆς λήξεως τοῦ οἰκείου οἰκονομικοῦ ἔτους, ἀσχέτως ὑπάρξεως ᾗ, μὴ πιστώσεως καὶ β) αἱ ἀναληφθεῖσαι ὑποχρεώσεις αἰτινες ἀπέμειναν ἀπλήρωτοι κατὰ τὸ τέλος ἐκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους (τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα).

Τὰ εἰσπρακτέα ἔσοδα ἐκάστου παρελθόντος οἰκονομικοῦ ἔτους, τὰ ὅποια διαγράφονται λογιστικῶς ἐκ τοῦ ἔτους εἰς δ' ἐβεβαιώθησαν, μεταφέρονται καὶ βεβαιοῦνται ἐκ νέου συνολικῶς εἰς τὴν Γ' ὡς ἄνω κατηγορίαν Ἐσόδων τοῦ νέου οἰκονομικοῦ ἔτους καὶ ἀναγράφονται ὑπὸ ἴδιον ἄρθρον διὰ τὰ εἰσπρακτέα ὑπόλοιπα ἐκάστου τῶν προηγουμένων οἰκονομικῶν ἐτῶν (ἐδαφ. 1 ἄρθρ. 1ον ἄνωτ. Νομοθ. Δ/τος).

Ὅμοιως τὰ πληρωτέα ἔξοδα ἐκάστου παρελθόντος οἴκον. ἔτους διαγράφονται συνολικῶς ἐκ τοῦ οἴκον. ἔτους εἰς βάρος τοῦ ὁποίου ἀνελήφθησαν αἱ ἀντίστοιχοι ὑποχρεώσεις καὶ ἀναλαμβάνονται ἐκ νέου συνολικῶς εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νέου οἴκον. ἔτους καὶ ὑπὸ ἴδιον ἐν αὐτῷ ἄρθρον δι' ἕκαστον τῶν ἄτινα ἀφορῶσι οἴκον. ἐτῶν (ἐδαφ. 2 ἄρθρον 1 ἄνωτέρω Νομ. Δ/τος).

II. Ἐπιβαλλομένη ἀναπροσαρμογή: Οὕτως ἔχον τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχύον ἤδη λογιστικὸν σύστημα, σύμφωνον κατ' ἀρχὴν πρὸς τὰς βασικὰς γραμμάς τοῦ ἐν Ἑνωμέναις Πολιτείαις, Ἀγγλίᾳ, Ἰρλανδίᾳ κρατοῦντος τοιούτου, δύναται ἀναμφιβόλως νὰ ἀναπροσαρμοσθῇ εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ ἀκριβέστερον εἰς τὴν ἐξαγωγήν πλήρων καὶ ἀληθῶν ἀποτελεσμάτων ἐπὶ τῆς ὅλης οἰκονομικῆς διαχειρίσεως καὶ τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν ἐν γένει.

Σήμερον ἄλλως τε ὕστερα ἀπὸ τὰ τεράστια οἰκονομικὰ προβλήματα ποῦ ἐγέννησαν οἱ παγκόσμιοι πόλεμοι καὶ ἰδίᾳ ὁ τελευταῖος, θὰ ἐπακολουθήσῃ ἀσφαλῶς μετὰ τὴν ὀριστικὴν παγίωσιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης, ἡ ἀναγκαία καὶ μᾶλλον συγχρονισμένη μεταρρύθμισις καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς ποῦ διέπουν τὸν προϋπολογισμόν καὶ εἰς τὰς μεθόδους συγκροτήσεως αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ λογιστικὰ συστήματα τῶν διαφόρων κρατῶν, σύμφωνα καὶ πρὸς τὰς πολιτικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἐξελίξεις αἰτινες θὰ ἐπιβάλλωσι ἓνα νέον συνταγματικὸν καὶ νομοθετικὸν προσανατολισμόν, τόσον εἰς τὸ φορολογικὸν σύστημα τῶν διαφόρων κρατῶν, ὅσον καὶ εἰς τὸ σύστημα καὶ τὸν τρόπον τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν ὅλων ἀξιομένων κρατικῶν δαπανῶν.

Ἡ πεῖρα ποῦ ἀπέκτησαν οἱ λαοὶ καὶ τὰ συμπεράσματα εἰς τὰ ὅποια κατέληξαν ἰδίᾳ ἀπὸ τὸν δεύτερον μεγάλον πόλεμον, τοὺς ἐδίδαξαν ὅτι

ἐν ᾧ πρὸ ἐπικειμένης ἐκάστοτε παγκοσμίου συρράξεως παρατηρεῖται συνεχῆς καὶ ἀλματική τεχνικὴ πρόοδος εἰς τὰ ὄργανα τῆς καταστροφῆς, μετὰ τὸν τερματισμὸν αὐτῆς ἐπακολουθεῖ μία ραγδαία μεταβολὴ εἰς τὴν ἰδεολογίαν καὶ τὴν ψυχροσύνησιν τῶν λαῶν, πού τοὺς κάνει νὰ ἀναθεωρήσουν τοὺς θεσμούς των ἐν γένει διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἀναπροσαρμογὴν των εἰς τὴν διαμορφωμένην νέαν πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν πραγματικότητα, τῆς ὁποίας μόνον τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα δίδει ὁ τερματισθεὶς πόλεμος.

Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ὅμως τῆς ἀναθεωρήσεως ταύτης τῶν θεσμῶν εἶναι ἀπαραίτητος ἀνάγκη ὅπως τὰ ἀνακλύπτοντα προβλήματα ἀντιμετωπίζονται μὲ νέας μεθόδους, διότι συμφέροντα μεγάλα, ἀλλὰ καὶ ἔμμονοι παλαιαὶ ἀντιλήψεις, ἀντιδρῶσαι εἰς τὴν ἀναπροσαρμογὴν ταύτην, ἐπιφέρουσι πολλάκις τὴν περιπλοκὴν καὶ τῶν ἀπλουστερῶν ἀκόμη προβλημάτων, δημιουργοῦσαι οὕτω πλῆρες ἀδιέξοδον εἰς τὴν ἐπιτυχὴ λύσιν αὐτῶν.

Οὕτω ἀφ' οὗτου ἐσταμάτησαν εἰς τὰ κράτη τῆς σήμερον αἱ ἑκτακτοὶ πολεμικαὶ δαπάναι, ἔχουν πάλιν νὰ ἀντιμετωπίσουν ταῦτα ἄλλα ὑπερβολικὰ βάρη, τὰ ὅποια δημιουργοῦνται ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνασυγκροτήσεως των, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τὴν ἀδήριτον ἀνάγκην τῶν οἰκονομικοκοινωνικῶν μεταρρυθμίσεων εἰς τὰς ὁποίας δεόν νὰ προβῶσιν.

Ἐκ τοῦ λόγου τούτου ὁ διαπρεπὴς Καθηγητὴς τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Παρισίων κ. Henry Laufenburger, ἐπισκεφθεὶς τὰς Ἀθήνας τὸν περασμένον Νοέμβριον, παρατηρεῖ εἰς σχετικὸν δημοσίευσμά του ὅτι αἱ κρατοῦσαι μέχρι τοῦδε γενικαὶ ἀρχαὶ ἐπὶ τοῦ ἐνιαυσίου τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς ἐνότητος αὐτοῦ γεννώσι σήμερον ζωηρὰς συζητήσεις ἐὰν δὲν ἐπιβάλλεται πλέον ἡ ἀναθεώρησις αὐτῶν, διότι ἡ μὲν πρώτη παρέχει δυσχερείας εἰς τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν, ἐφ' ὅσον ἔχομεν ἤδη πολλὰς μεγάλας δαπάνας, ὡς ἀνασυγκροτήσεως ἢ κατασκευῆς μεγάλων ἔργων κλπ. κατανεμομένας εἰς πλείονα ἔτη, ἡ δὲ δευτέρα τῆς ἐνότητος δυσκόλως δύναται νὰ ἐννοηθῇ σήμερον λόγῳ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν καθηκόντων τοῦ Κράτους.

Καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ κλασσικὸς κανὼν, καθ' ὃν ὅλαι αἱ δαπάναι τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου πρέπει πρὸς διατήρησιν τῆς ἰσορροπίας τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ καλύπτονται ἀπὸ τοὺς τακτικούς πόρους καὶ δὴ ἀπὸ τὸν φόρον δὲν δύναται πλέον νὰ εὐσταθήσῃ, διότι ἀφ' ἧς τὸ Κράτος ἀναλαμβάνει τὴν εὐθύνην τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐγγυᾶται τὴν πλήρη ἀπασχόλησιν θὰ θυσιάσῃ κατ' ἀνάγκην τὴν κλασσικὴν ἐννοίαν τῆς ἰσορροπίας τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐφ' ὅσον πρέπει νὰ γίνουν δαπάναι πέραν ἀπὸ τοὺς κανονικοὺς πόρους, θὰ προσφάγῃ καὶ εἰς ἐξαιρετικὰ μέτρα χρηματοδοτήσεως, ἔστω καὶ ἐὰν πρόκειται νὰ κλονισθῇ ἡ σταθερότης τοῦ νομίσματος.

Τὸ κυριώτερον ἔργον τῆς θεωρίας συνίσταται εἰς τὸ νὰ ὑποβάλλῃ τὰς ἀρχὰς τοῦ προϋπολογισμοῦ πρὸ τῶν δύο τούτων ἀντιθέτων τάσεων, εἰς μίαν νέαν ἐξέτασιν διὰ νὰ τὰς ἐναρμονίσῃ μὲ τὰς ἀλλαγὰς πού ἐμεσολάβησαν ἀπὸ

40 περίπου ἐτῶν καὶ ἐντεῦθεν εἰς τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας.

Ἡμεῖς βέβαια δὲν δυνάμεθα εἰς τὴν χώραν μας νὰ εἰσαγάγωμεν, οὐδὲ καὶ νὰ μελετήσωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τοιαύτας ριζικὰς μεταρρυθμίσεις λόγῳ τοῦ συνεχιζομένου καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἡπειρον ψυχροῦ πολέμου, ὁ ὁποῖος μάλιστα εἰδικώτερον εἰς τὰ ἐδάφη μας ἔχει καταστῆ θερμός, θερμότερος.

Οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες καὶ ὁ τύπος δέον ἐν τῷ μεταξύ νὰ συμβάλλουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς φορολογικῆς συνειδήσεως τῶν πολιτῶν, κατανοούντων τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ φόρου ὡς ἀναγκαίας δαπάνης καὶ πειθομένων εἰς τὴν τακτοποίησιν τῶν μετὰ τοῦ Κράτους ὑφισταμένων φορολογικῶν ἐκκρεμοτήτων αὐτῶν.

Ἀντιστοίχως ἐπιβάλλεται εἰς τὰς φοροτεχνικὰς ὑπηρεσίας νὰ καταβάλλουν κάθε ἀναγκαίαν προσπάθειαν διὰ τὴν ὀρθὴν καὶ δικαίαν ἐφαρμογὴν τῶν φορολογικῶν μέτρων, εἰς δὲ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ προϊόν τῶν φόρων διατίθεται ὑπ' αὐτῆς ὅχι μόνον μὲ φειδῶ, ἀλλὰ καὶ μὲ σύστημα τοιοῦτο, ὥστε καὶ αἱ κρατικαὶ ἀνάγκαι νὰ ἐκπληρῶνται καὶ αἱ ἀνάγκαι τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου νὰ ἱκανοποιῶνται ἐξ ἴσου καὶ δικαίως, ὡς ἀρμόζει εἰς δημοκρατικὰ Κράτη δικαίου.

Ἀθῆναι 30 Ἰουνίου 1949

Β. ΛΑΜΠΡΙΝΑΚΗΣ